

Statistikrapport 2023

SPV

Statens tjänstepensionärverk

Innehåll

Förord	4
1. Pensionsavgångar inom statsförvaltningen	0
1.1 Förutsättningar för statistikuppgifterna	0
1.2 En överblick av beviljade pensioner 2017 till 2022	0
2. Nya pensioner 2017 till 2022	2
2.1 Ålderspension	3
2.2 Sjukpension	14
2.3 Pensionsersättning inklusive särskild pensionsersättning	17
2.4 Delpension	19
3. Medianålder vid pensionering	23
4. Nya ålderspensioner vid 67 år eller senare	26
5. Framtida uttag av ålderspension.....	27
6. Reflektioner	29
7. Uttag av förmånsbestämd ålderspension.....	34
Bilaga 1 En kort förklaring av regressionsanalys	39

Förord

SPV:s årliga statistikrapport redovisar hur statsanställda valt att ta ut sina pensionsförmåner de senaste sex åren.

I årets rapport kan vi se att normen 65 år som pensionsålder fortsätter att tappa mark och uttagen blir ännu mer spridda. Allt fler tar ut sin pension innan de fyllt 65 år. Under 2022 gällde detta var tredje nybliven pensionär och antalet nya uttag vid 62 års ålder var det högsta någonsin. Även andelen som väljer att ta ut sin pension senare ökar och över hälften av de som fick sin första pensionsutbetalning hade passerat sin 65-årsdag. Förändringen av LAS-åldern har också medfört en stor ökning av nya ålderspensionärer som fyllt 68 år och 2022 hade var sjätte ny pensionär uppnått denna ålder.

Av de personer som tagit ut sin ålderspension innan de fyllt 65 år har vi, under flera år, sett att allt fler valt att göra ett så kallat temporärt uttag. Denna trend fortsätter även i år. Detta kan vara värt att notera eftersom ett temporärt uttag innebär att man tar ut en större andel av sin ålderspension före 65 år och därmed får en lägre pension – och i vissa fall ingen pension alls – efter fyllda 65 år.

I fjolårets rapport gjorde vi en fördjupning kring ämnet jämställda pensioner som visade att kvinnornas pensioner fortsätter att vara lägre än männens. Även i årets rapport kan vi se att kvinnorna har ett lägre pensionsunderlag än männen vid uttag av ålderspension.

Sedan 2006 har kvinnorna varit i majoritet av de som beviljats delpension och 2022 var andelen kvinnor högre än någonsin. Av de som tog ut sin ålderspension före 65 år kan vi också se att de som haft delpension arbetar flera månader längre än övriga. Under året var dock andelen delpensionärer den lägsta sedan delpensionsavtalet infördes 2003. Från och med 2024 upphör också delpensionsavtalet att gälla för de som är födda 1966 eller senare. Samtidigt införs en rad förändringar i PA 16. Detta, tillsammans med fortsatta förändringar i LAS, kommer säkert att påverka hur och när vi statsanställda väljer att ta ut vår ålderspension. Hur det kommer att se ut i praktiken får vi svar på i kommande års statistikrapporter.

Chef för leveransområde Pensionsanalys

1. Pensionsavgångar inom statsförvaltningen

1.1 Förutsättningar för statistikuppgifterna

SPV lämnar varje år uppgifter till regeringen om förmånsbestämda pensioner inom statsförvaltningen. Dessa statistikuppgifter gäller endast för statligt anställda vars arbetsgivare var obligatoriska medlemmar hos Arbetsgivarverket när pensionerna beviljades. Uppgifterna gäller också endast för de som haft en anställning med månadslön. Uppgifter för timanställda ingår inte i rapporten.

Myndigheterna och affärsverken kan grupperas utifrån sina verksamheter efter den internationella klassifikationen Classification of the Functions of Government (cofog). Klassifikationen har tio huvudgrupper men Arbetsgivarverket har reducerat antalet till sju genom att slå ihop några av grupperna. Vi har valt att utgå från dessa sju grupper i denna rapport.

I rapporten har vi sammanställt information om nya och löpande pensioner.

- De nya pensionerna är redovisade under det år den anställda fick sin första utbetalning. Personer som haft en beviljad sjukpension på heltid eller pensionsersättning inklusive särskild pensionsersättning och som fyllt 65 år under året, finns inte med som nya ålderspensionärer. Delpensionärer och sjukpensionärer på deltid som under året beviljats ålderspension, finns däremot med både som delpensionär/sjukpensionär på deltid och som nybeviljad ålderspensionär. Bland nya ålderspensioner ingår endast den förmånsbestämda ålderspensionen.
- De löpande pensionerna började betalas ut före det aktuella året och fortsätter sedan att betalas ut efter den 1 januari under det aktuella året. Däremot kan den löpande pensionen upphöra senare under året. I de redovisade löpande pensionerna ingår inte ålderspensioner. De löpande pensionerna redovisas i denna rapport enbart med en överblick i tabell 1.2.3.

I rapporten används medianen som centralmått. Medianåldern visar brytpunkten där hälften av personerna är yngre och hälften är äldre vid till exempel första utbetalningen av pensionen. När det gäller uttag av ålderspension utgår dessa uppgifter från datumet vid första utbetalningen av pensionen och avgång utgår från datumet när personen avslutade sin anställning med avsikt att ta ut sin ålderspension.

1.2 En överblick av beviljade pensioner 2017 till 2022

Detta avsnitt ger en överblick över nya och löpande pensioner för åren 2017 till 2022. Tabell 1.2.1 visar antalet nya pensioner som började betalas ut under dessa år. Totalt för hela sexårsperioden har drygt 38 400 nya pensioner börjat betalas ut. Drygt 74 procent av dessa har varit nya ålderspensioner.

Tabell 1.2.1 – Antal nya pensioner 2017 till 2022

Pension	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Totalt
Delpension	1 295	1 166	1 142	1 043	842	955	6 443
Pensionsersättning	70	15	11	7	15	3	121
Sjukpension	123	92	108	101	93	108	625
Ålderspension	5 158	4 974	4 908	4 165	4 421	4 838	28 464
Totalt	6 646	6 247	6 169	5 316	5 371	5 904	38 432
Män	51 %	48 %	48 %	47 %	50 %	50 %	
Kvinnor	49 %	52 %	52 %	53 %	50 %	50 %	

Det totala antalet nya pensioner minskade med nästan 40 procent mellan 2008 och 2020. Det har aldrig varit så få nya pensioner (drygt 5 300) under ett och samma år som det var 2020 men under de två följande åren har det ökat till drygt 5 900 nya pensioner. De allra flesta av de nya pensionerna (98 procent) har beviljats till anställda i åldern 60 år och äldre. Vid början av 2022 var det drygt 31 100 anställda inom statsförvaltningen i denna ålder, se tabell 1.2.2. Under 2022 beviljades var femte anställd i åldern 60 år eller äldre någon av dessa nya pensioner.

Tabell 1.2.2 – Antal anställda 2022 och genomsnittligt pensionsunderlag samt skillnad i pensionsunderlag mellan män och kvinnor

Ålder 2022	Män	Kvinnor	Totalt	Mv av pensionsunderlag, kr*		
				Män	Kvinnor	Kvot M/K
60 år	2 595	2 819	5 414	580 901	517 655	-10,9%
61 år	2 481	2 729	5 210	582 260	521 393	-10,5%
62 år	2 182	2 612	4 794	575 334	509 193	-11,5%
63 år	2 132	2 442	4 574	578 133	506 863	-12,3%
64 år	1 833	2 103	3 936	577 746	511 385	-11,5%
65 år	1 590	1 596	3 186	588 621	518 301	-11,9%
66 år	997	883	1 880	606 125	531 216	-12,4%
67 år	688	590	1 278	627 575	538 219	-14,2%
68 år	433	301	734	635 724	521 274	-18,0%
69 år - ff	90	56	146	622 730	502 960	-19,2%
Totalt	15 021	16 131	31 152	585 999	516 041	-11,9%

* Pensionsunderlaget beräknas utifrån pensionsgrundande lön och används till att beräkna hur mycket den anställda får i pension

Totalt sett var det fler kvinnor än män anställda i åldern 60 år och äldre. Det var fler anställda kvinnor än män i åldrarna 60 till 64 år och fler män än kvinnor i åldrarna 66 år och uppåt. Det var ungefär lika många män som kvinnor i 65-årsåldern. Männerna har haft ett högre genomsnittligt pensionsunderlag än kvinnorna i alla åldrar i tabellen. Kvoten mellan könen visar hur många procent lägre kvinnornas genomsnittliga pensionsunderlag var i förhållande till männens genomsnittliga pensionsunderlag. Skillnaden ökar med åldern och var som störst bland de äldsta det vill säga 69 år och äldre. I denna åldersgrupp hade kvinnorna cirka 19 procent lägre genomsnittligt pensionsunderlag än männen. I de åldersgrupper där det är störst procentuell skillnad mellan antal anställda män och kvinnor är det även störst skillnad i pensionsunderlagen det vill säga från 68 år och uppåt.

Löpande pensioner visar hur många som hade en pågående utbetalning vid ingången av varje år. Pågående utbetalningar redovisas för delpension, pensionsersättning och sjukpension. När en person har fyllt 65 år upphör dessa utbetalningar och ingår därefter inte i redovisningen av löpande pensioner. Pågående utbetalningar av ålderspensioner ingår alltså inte i denna redovisning.

Tabell 1.2.3 – Antal löpande pensioner 2017 till 2022 exklusive ålderspensioner

Pension	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Delpension	2 308	2 358	2 316	2 252	2 168	1 884
Pensionsersättning	353	267	142	68	31	29
Sjukpension	3 953	3 789	3 203	2 980	2 632	2 275
Totalt	6 614	6 414	5 661	5 300	4 831	4 188
Män	35 %	36 %	36 %	35 %	34 %	34 %
Kvinnor	65 %	64 %	64 %	65 %	66 %	66 %

De löpande pensionerna har minskat varje år mellan 2017 och 2022. Totalt har antalet minskat med drygt 2 400 stycken (- 37 procent) under denna sexårsperiod. Varje år under denna period har det varit fler kvinnor än män som har haft en pågående utbetalning. Av de löpande pensionerna 2022 var det knappt 840 (cirka 20 procent) som upphörde senare under året på grund av att personen fyllde 65 år.

Arbetsgivarverket tar varje år in uppgifter om kompetenskategori¹ för alla anställda inom statsförvaltningen. De anställda delas in i lednings-, kärn- och stödkompetens. I tabell 1.2.4 redovisas hur stor andel av nya pensioner, totalt för åren 2017 till 2022, som har beviljats till anställda inom respektive kompetenskategori.

¹ Från och med 2019 saknas det kompetenskategori för nya anställda inom Polismyndigheten.

Tabell 1.2.4 – Andel nya pensioner ackumulerat för åren 2017 till 2022 per kompetenskategori

Pension	Ledningskompetens	Kärnkompetens	Stödkompetens	Oklassade	Summa
Delpension	3 %	65 %	32 %	0 %	100 %
Pensionsersättning	6 %	49 %	44 %	1 %	100 %
Sjukpension	1 %	67 %	29 %	3 %	100 %
Ålderspension	7 %	63 %	27 %	4 %	100 %
Män	8 %	68 %	21 %	3 %	100 %
Kvinnor	4 %	58 %	34 %	4 %	100 %

Av de som fick sin första utbetalning under perioden var det fler män än kvinnor inom grupperna med lednings- och kärnkompetens. Inom gruppen med stödkompetens var det flest kvinnor som fick sin första utbetalning.

2. Nya pensioner 2017 till 2022

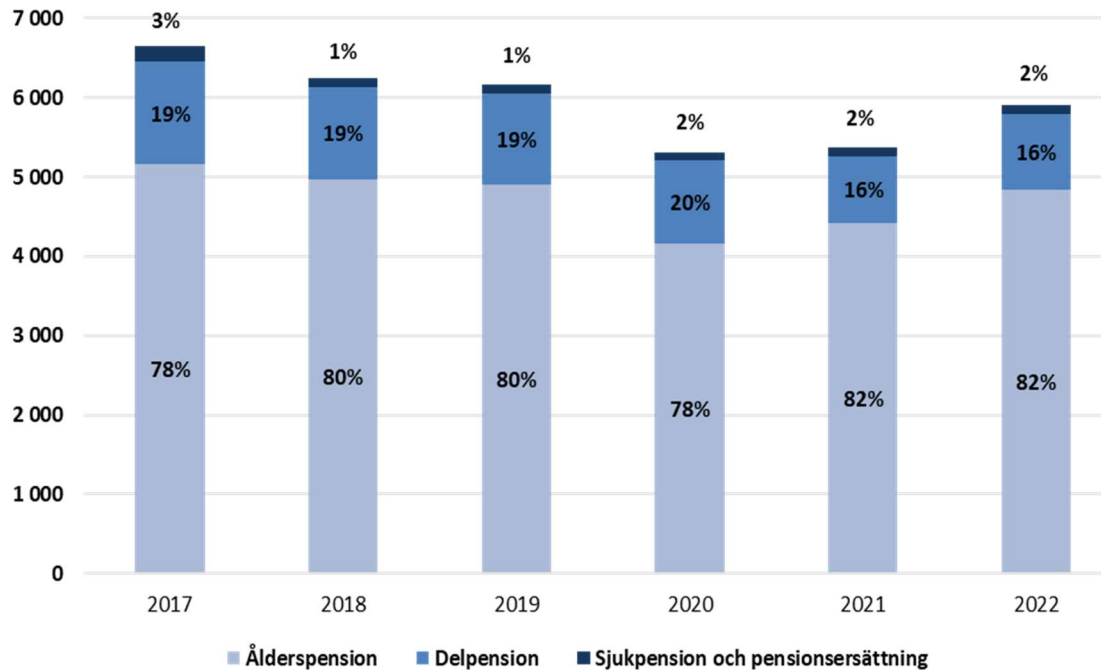
I korthet om nya pensioner

Nya pensioner består till 98 procent av ålderspensioner och delpensioner. Det är alltså få nya sjukpensioner och särskilda pensionsersättningar numera. Antalet nya delpensioner minskade med -19 procent mellan 2020 och 2021 vilket är den största procentuella minskningen mellan två år hittills när det gäller delpensioner. Trots att antalet sedan har ökat med drygt 13 procent är det inte lika många nya delpensioner under ett och samma år som det var under alla år innan 2021.

Nya pensioner 2017 till 2022

I det här avsnittet redovisas antalet anställda inom statsförvaltningen som fått sin första utbetalning av ålderspension, pensionsersättning, sjukpension eller delpension. Diagram 2.1 visar utvecklingen av dessa nya pensioner mellan 2017 och 2022. I varje stapel redovisas även andelen av nya ålderspensioner och delpensioner. Dessa två tillsammans representerar cirka 98 procent av det totala antalet nya pensioner. För de två övriga pensionerna, pensionsersättning och sjukpension, har andelarna summerats och visas över varje stapel.

Diagram 2.1 – Nya pensioner 2017 till 2022

Det totala antalet nya pensioner har ökat med 10 procent mellan 2021 och 2022. Andelen nya ålderspensioner har ökat från 78 procent 2017 till 82 procent 2022 och andelen delpensioner har minskat från 19 procent 2017 till 16 procent 2022.

2.1 Ålderspension

I korthet om ålderspensioner

Anställda som fyller 61 år eller mer har möjlighet att ta ut sin förmånsbestämda ålderspension. Av dessa valde en av fem att ta ut ålderspensionen under 2022. Nästan 1 400 anställda tog ut pensionen före 65-års månaden vilket är något fler än vad det var före pandemin och höjningen av lägsta uttagsålder inom allmän pension.

Bland de som fyllde 65 år eller mer valde 59 procent att vara kvar i anställningen efter årets slut. De två vanligaste tidpunkterna 2022 att avgå från anställningen inför ålderspensionen är vid 65 år och 68 år.

Nya ålderspensioner

Inom statsförvaltningen är den avtalsmässiga pensionsåldern knuten till den anställning personen har. Det finns anställningar med pensionsålder 65 år, anställningar med lägre pensionsålder än 65 år och anställningar med pensionsålder 65 år men med rätt att gå i pension före 65 år enligt övergångsbestämmelser, så kallade öb-rätter. De allra flesta inom statsförvaltningen har en anställning med pensionsålder 65 år.

När det gäller anställda i åldern 60 år och äldre var det en något högre andel anställda kvinnor än män i januari 2022, se tabell 2.1.1. Det var däremot en betydligt högre andel män (96 procent) än kvinnor som hade en anställning med lägre pensionsålder än 65 år. Bland de med anställning med rätt att gå före 65 år enligt övergångsbestämmelser var 50 procent kvinnor och 50 procent män. Anställningar med lägre pensionsålder finns inom Försvarsmakten och Luftfartsverket. När det gäller anställningar med rätt att gå före 65 år enligt övergångsbestämmelser finns de allra flesta inom Försäkringskassan men även inom Trafikverket.

Tabell 2.1.1 – Antal anställda i januari 2022 uppdelat på ålder och pensionsålder

Ålder 2022	65 år*	<65 år**	Öb-rätt***	Totalt
60 år	5 057	212	145	5 414
61 år	4 843	233	134	5 210
62 år	4 560	79	155	4 794
63 år	4 339	55	180	4 574
64 år	3 809	22	105	3 936
65 år	3 112	14	60	3 186
66 år	1 880	0	0	1 880
67 år	1 278	0	0	1 278
68 år	734	0	0	734
69 år – ff	146	0	0	146
Totalt	29 758	615	779	31 152
Män	47 %	96 %	50 %	48 %
Kvinnor	53 %	4 %	50 %	52 %

* Anställningar med pensionsålder 65 år

** Anställningar med lägre pensionsålder än 65 år

*** Anställningar med pensionsålder 65 år men med rätt att gå före 65 år enligt övergångsbestämmelser

Under 2022 var det cirka 3 600 anställda som uppnådde sin pensionsålder. De flesta (87 procent) hade en anställning med pensionsålder på 65 år och de övriga (13 procent) hade en anställning med lägre pensionsålder eller rätt att gå före 65 år enligt övergångsbestämmelser. Av dessa 3 600 anställda var 53 procent män och 47 procent kvinnor. Av de drygt 2 100 anställda som fyllde 67 år eller mer under 2022 var 54 procent av kvinnorna och männen fortfarande kvar i sin anställning vid årets utgång.

I tabell 2.1.2 visas andelarna för de anställda som tagit ut pensionen under det år som de uppnådde sin pensionsålder eller öb-ålder.

Tabell 2.1.2 – Andel som tagit ut ålderspensionen under det år de uppnådde sin pensionsålder

Per sista december	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Andel uttagna ålderspensioner	45 %	44 %	42 %	43 %	38 %	36 %

Under hela denna tidsperiod har färre än hälften tagit ut ålderspensionen under det år de uppnådde sin pensionsålder. Av dem som 2022 uppnådde sin pensionsålder, var det 64 procent (2 300 personer) som valde att inte ta ut ålderspensionen under samma år.

Uttag av ålderspensioner uppdelat i åldersintervall

I tabell 2.1.3 redovisas nya ålderspensioner vid den ålder de anställda tagit ut sin ålderspension oavsett om de valt att gå i förtid, uppnått pensionsåldern eller skjutit upp uttaget av ålderspensionen. Exempelvis kan personerna i åldersgruppen 60–64 år ha uppnått pensionsåldern, haft rätt att gå före 65 år enligt övergångsbestämmelser eller valt att gå i förtid.

Tabell 2.1.3 – Antal nya ålderspensioner per åldersgrupp och kön

Män	2017	2018	2019	2020	2021	2022
55–59 år	17	16	15	21	34	41
60–64 år	1 072	1 031	900	926	927	923
65 år	702	669	644	618	590	598
66 år eller senare	865	745	832	487	699	847
Totalt män	2 656	2 461	2 391	2 052	2 250	2 409

Kvinnor	2017	2018	2019	2020	2021	2022
55–59 år	3	0	0	2	1	0
60–64 år	924	1 014	1 022	927	894	916
65 år	853	831	824	734	690	787
66 år eller senare	722	668	671	450	586	726
Totalt kvinnor	2 502	2 513	2 517	2 113	2 171	2 429

Under 2022 var det drygt fem procent fler män än kvinnor som tog ut sin ålderspension före 65 år och knappt fem procent fler kvinnor som tog ut ålderspensionen från 65 år eller därefter. Jämfört med 2019 har den största förändringen skett bland männen i åldern 55 till 59 år där antalet är nästan tredubbelt så många fler 2022 än 2019. Mellan dessa år har kvinnorna minskat uttaget i åldern 60 till 64 år med drygt 10 procent och ökat med 8 procent i åldern 66 år eller senare.

Totalt var det fler män (159 stycken) och kvinnor (258 stycken) som tog ut sin ålderspension 2022 jämfört med 2021. Den stora skillnaden mellan dessa två år är antalet som tog ut pension från 66 år eller senare. Bland männen ökade antalet med 21 procent (148 stycken) och bland kvinnorna med 24 procent (140 stycken). Nya ålderspensioner vid 65 år ökade med ungefär 1 procent bland männen och 14 procent bland kvinnorna. Av de som fick sin första utbetalning av ålderspension i åldern 55 till 64 år har antalet ökat med drygt 2 procent för kvinnorna medan det var i stort sett oförändrat för männen.

Uttag av ålderspension enligt anställningens pensionsålder

I tabell 2.1.3 visas hur många anställda som tagit ut pension enligt sin pensionsålder eller enligt den ålder som anges i övergångsbestämmelser. När det gäller *uttag före 65-års månaden*, *uttag vid 65-års månaden* och *uttag efter 65-års månaden* innefattar dessa endast personer som hade en anställning med pensionsålder 65 år.

Av de anställda som under 2022 fick sin första utbetalning av ålderspensionen tog 29 procent ut pension i förtid och 22 procent vid den tidpunkt de uppnådde sin pensionsålder inklusive lägre pensionsålder och öb-ålder. De resterande 49 procenten tog ut pensionen efter att de fyllt 65 år.

Tabell 2.1.4 – Antal nya ålderspensioner enligt pensionsålder eller övergångsbestämmelser

Uttag av ålderspension	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Andel
Lägre pensionsålder än 65 år	288	334	212	255	296	283	5,8 %
Utnyttjad öb-rätt*	356	423	342	376	276	205	4,2 %
Uttag före 65-års månaden**	1 372	1 304	1 383	1 245	1 284	1 392	28,9 %
Uttag vid 65-års månaden**	837	754	757	684	652	563	11,6 %
Uttag efter 65-års månaden**	2 305	2 159	2 214	1 605	1 913	2 395	49,5 %
Totalt	5 158	4 974	4 908	4 165	4 421	4 838	100 %
Män	51 %	49 %	49 %	49 %	51 %	50 %	
Kvinnor	49 %	51 %	51 %	51 %	49 %	50 %	

* Anställningar med rätt att gå i pension före 65 år enligt övergångsbestämmelser

** Anställningar med pensionsålder 65 år

För personer som haft en anställning med pensionsålder 65 år har det varit fler kvinnor än män med *uttag före* och *vid 65-års månaden*. Av de som har tagit ut pensionen *efter 65-års månaden* har det varit fler män än kvinnor under alla år förutom 2018 då det var något fler kvinnor än män.

Andelen uttag före och efter 65-årsdagen jämfört med uttag vid 65-årsdagen har ökat över tid. Under 2017 var det knappt 64 procent fler *uttag före* än *vid 65-årsdagen* och 2022 var det hela 147 procent fler *uttag före* än *vid 65-årsdagen*. Motsvarande jämförelse av *uttag efter 65-årsdagen* med *uttag vid 65-årsdagen* var 175 procent fler 2017 och 325 procent fler 2022.

Bland anställda 61 år och äldre har andelen uttag av ålderspensionen varit ganska stabil mellan åren 2016 och 2019 (cirka 19 procent varje år). Därefter under de två följande åren var det däremot en lägre andel uttag av ålderspensioner (cirka 15 procent) än jämfört med åren före 2020 vilket till stor del beror på förändrad åldersgräns inom LAS. Andelen 2022 har andelen ökat till cirka 18 procent, se tabell 2.1.5.

Tabell 2.1.5 – Antal anställda 61 år och äldre samt andel uttag av ålderspension*

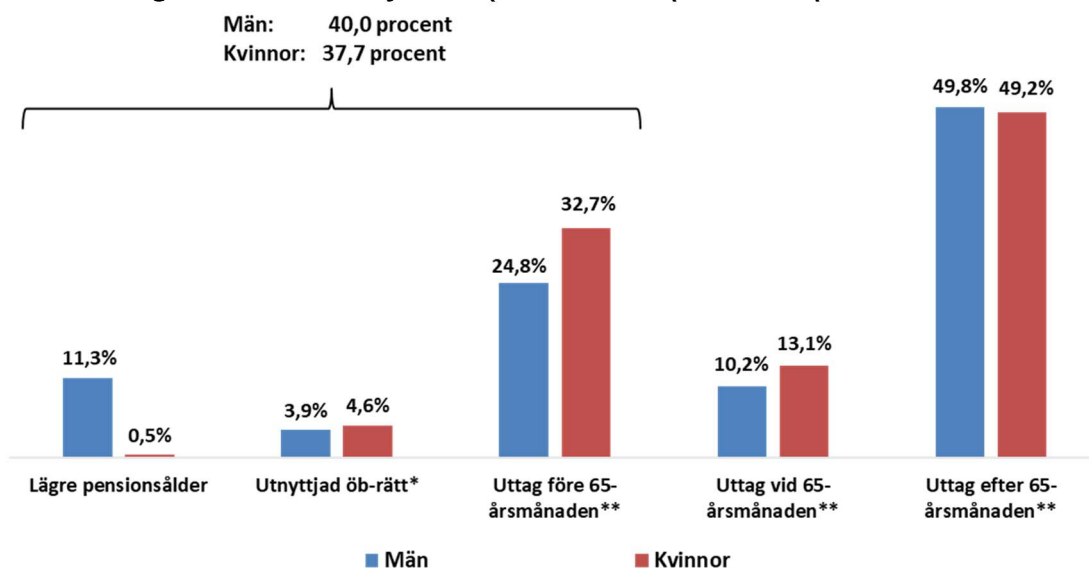
År	Antal anställda 61 år och äldre			Andel uttag av ålderspension		
	Män	Kvinnor	Totalt	Män	Kvinnor	Totalt
2017	11 699	11 916	23 615	19 %	19 %	19 %
2018	11 588	11 988	23 576	17 %	19 %	18 %
2019	11 544	12 033	23 577	18 %	19 %	18 %
2020	11 537	11 971	23 508	15 %	15 %	15 %
2021	12 390	13 041	25 431	15 %	13 %	14 %
2022	11 738	12 963	24 701	17 %	18 %	18 %
Förändring mellan 2017 och 2022	+ 0,3 procent	+ 8,8 procent	+ 4,6 procent			

* Anställningar med pensionsålder 65 år

Antalet anställda kvinnor ökade med 9 procent och antalet män var i stort sett oförändrad mellan de två senaste åren. Den största procentuella ökningen mellan 2021 och 2022 (drygt 16 procent) var i åldern 68 år eller äldre. I denna ålder ökade antalet med cirka 70 män och 50 kvinnor.

Det är fler män än kvinnor som har en anställning med lägre pensionsålder än 65 år. När det gäller anställningar med rätt att gå före 65 år enligt övergångsbestämmelser är det lika stor andel män som kvinnor. För anställningar med pensionsålder 65 år är det däremot en något högre andel anställda kvinnor (52 procent) än män (48 procent). Diagram 2.1.1. visar uttag av ålderspensionen uppdelade på pensionsåldern för anställningen bland männen respektive kvinnorna under 2022.

Diagram 2.1.1 – Andel nya ålderspensioner 2022 per kön och pensionsålder

* Anställningar med rätt att gå i pension före 65 år enligt övergångsbestämmelser

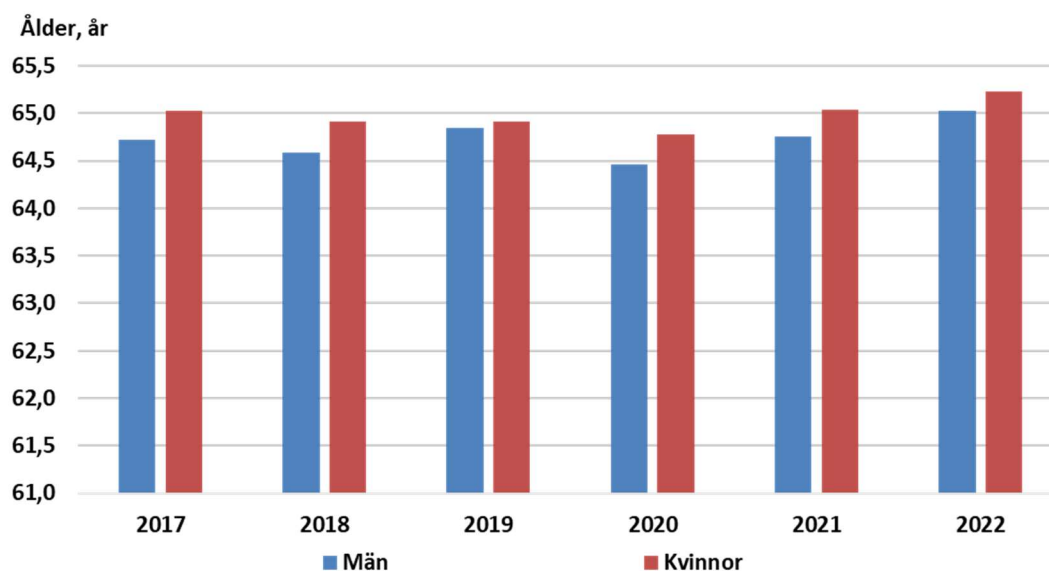
** Anställningar med pensionsålder 65 år

Den största förändringen 2022 jämfört med 2021 är att andelen *uttag efter 65-årsdagen* har ökat från 43 procent till knappt 50 procent för både män och kvinnor bland dessa uttag. Summan av andelarna för lägre pensionsålder, utnyttjad öb-rätt och *uttag före 65-årsdagen* var något högre för männen (40 procent) än för kvinnorna (37,7 procent). Det har under de flesta år mellan 2017 och 2022 varit en något högre andel bland

männen än bland kvinnorna som tagit ut sin ålderspension före 65 år. Detta beror till största delen av att det är betydligt fler män än kvinnor som har en anställning med lägre pensionsålder än 65 år. När det gäller utnyttjade öb-rätter är fördelningen något jämnare mellan män och kvinnor.

Vid första utbetalningen av ålderspensionen (inklusive lägre pensionsåldrar och rätt att gå före 65 år enligt övergångsbestämmelser) har kvinnorna haft en något högre genomsnittsålder än männen trots att det under alla år har varit en högre andel män än kvinnor som tagit ut ålderspensionen efter 65 år, se diagram 2.1.2.

Diagram 2.1.2 – Genomsnittlig ålder för uttag av ålderspensionen inklusive lägre pensionsåldrar och öb-åldrar

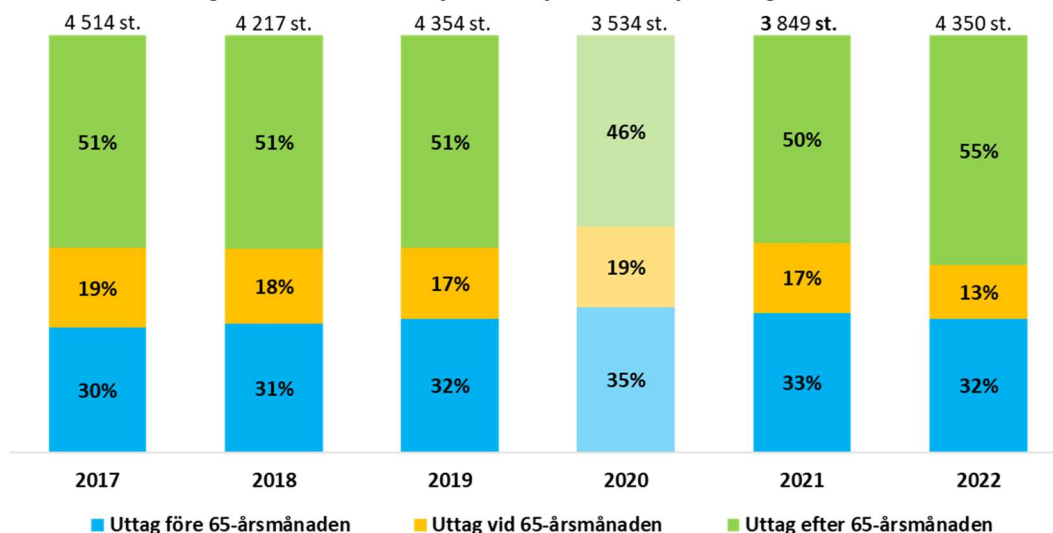

Mellan 2021 och 2022 ökade genomsnittet med cirka tre månader både för män och kvinnor. Den genomsnittliga åldern 2022 var 65 år för män och 65 år 3 månader för kvinnor det vill säga att kvinnorna var i genomsnitt tre månader äldre än männen vid första utbetalningen av ålderspensionen.

Diagram 2.1.3 visar andelarna som tagit ut ålderspensionen före, vid och efter 65-årsdagen av de som haft anställning med pensionsålder 65 år. Av de statligt anställda som har tagit ut ålderspensionen under perioden 2017 till 2022 har 90 procent haft en anställning med pensionsålder 65 år.

Andelen *uttag före 65-årsdagen* har mellan 2017 och 2022 varierat mellan 30 till 33 procent bortsett från 2020. När det gäller andelen *uttag vid 65-årsdagen* har andelen aldrig varit så låg någon gång tidigare som under 2022 (13 procent). Däremot har andelen *uttag efter 65-årsdagen* ökat och framförallt under det senaste året, från 50 procent till 55 procent. Antal uttag av ålderspensionen 2020 var lite speciellt på grund av höjda åldersgränser inom allmän pension och LAS-åldern vilket påverkade andelarna för dessa tre grupperingar.

Diagram 2.1.3 – Andel nya ålderspensioner* per uttagsålder och år

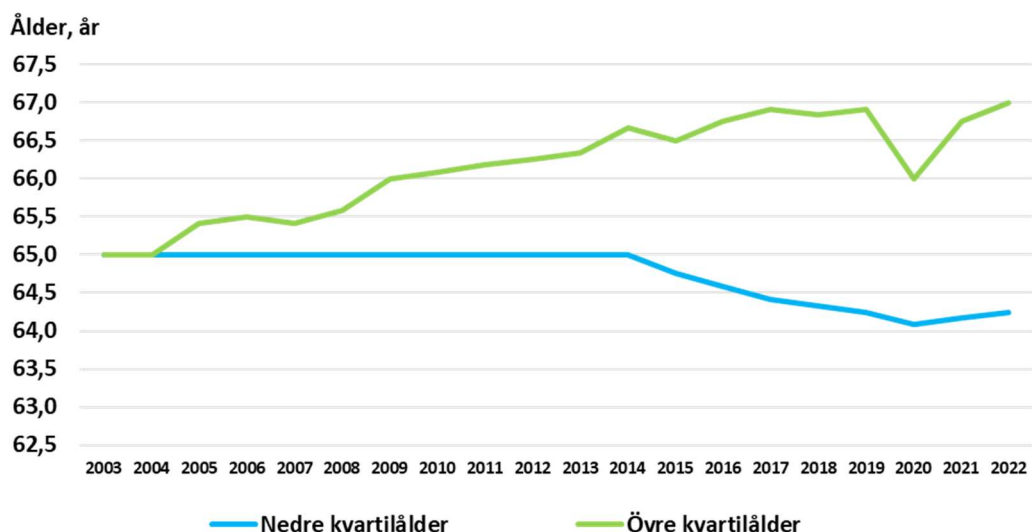
*Anställningar med pensionsålder 65 år

Den höjda LAS-åldern 2020, från 67 till 68 år, påverkade framförallt *uttag efter 65-års månaden*. De flesta anställda i denna ålder valde att vara kvar i anställningen istället för att ta ut ålderspensionen. Detta påverkade andelarna för alla uttag eftersom det var relativt många som var kvar i anställningen. Antalet uttag år 2022 tillbaka på samma nivåer som det var före 2020. Det var ovanligt få uttag av ålderspension under 2020 och 2021 jämfört med övriga år.

Vid en jämförelse mellan 2019 och 2022 har antalet *uttag vid 65-års månaden* minskat med 26 procent. Medan antalet *uttag efter 65-års månaden* och *uttag före 65-års månaden* har ökat med 8 procent respektive 1 procent.

Uttagsåldern för ålderspensioner har förändrats över tid. Detta kan åskådliggöras genom att visa den nedre och övre kvartilåldern av uttag för nya ålderspensioner, se diagram 2.1.4. Den nedre kvartilen visar de 25 procent som är yngre än de övriga 75 procenten vid uttaget av ålderspension och den övre kvartilen visar de 25 procent som är äldre än övriga 75 procenten. I detta diagram syns tydligt hur uttagsåldern har förändrats.

Diagram 2.1.4 – Nedre och övre kvartilålder för nya ålderspensioner* per år

*Anställningar med pensionsålder 65 år

Mellan 2003 och 2014 hände inte så mycket med den nedre kvartilåldern. Det beror på att det var fler som tog ut pensionen vid 65-års månaden än före 65-års månaden under dessa år. Däremot från 2014 till 2022 har denna ålder sjunkit med totalt nio månader. Mellan 2021 och 2022 ökade den nedre kvartilåldern med en månad. När det gäller den övre kvartilåldern har trenden varit att den ökade mellan 2004 och 2019. För att sedan minska relativt mycket mellan 2019 och 2020 (- 11 månader) och sedan öka åter igen under de två

senaste åren. Under 2022 uppnåddes den högsta kvartilåldern hittills, 67-års månaden. Vid första utbetalningen av ålderspensionen 2022 var 25 procent yngre än 64 år och 3 månader och 25 procent hade fyllt 67 år eller mer.

Kvinnorna har under alla år mellan 2017 och 2022 haft en högre andel *uttag före* och *vid 65-års månaden* än männen. Männen har däremot haft en högre andel *uttag efter 65-års månaden*, se tabell 2.1.6.

Tabell 2.1.6 – Andel uttag av ålderspensioner* uppdelat på män och kvinnor

Män	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Uttag före 65-års månaden	29 %	29 %	30 %	34 %	30 %	29 %
Uttag vid 65-års månaden	17 %	17 %	16 %	18 %	17 %	12 %
Uttag efter 65-års månaden	54 %	54 %	54 %	48 %	53 %	59 %
Totalt män	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %

Kvinnor	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Uttag före 65-års månaden	32 %	33 %	34 %	36 %	36 %	34 %
Uttag vid 65-års månaden	20 %	19 %	19 %	21 %	17 %	14 %
Uttag efter 65-års månaden	48 %	48 %	47 %	43 %	47 %	52 %
Totalt kvinnor	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %

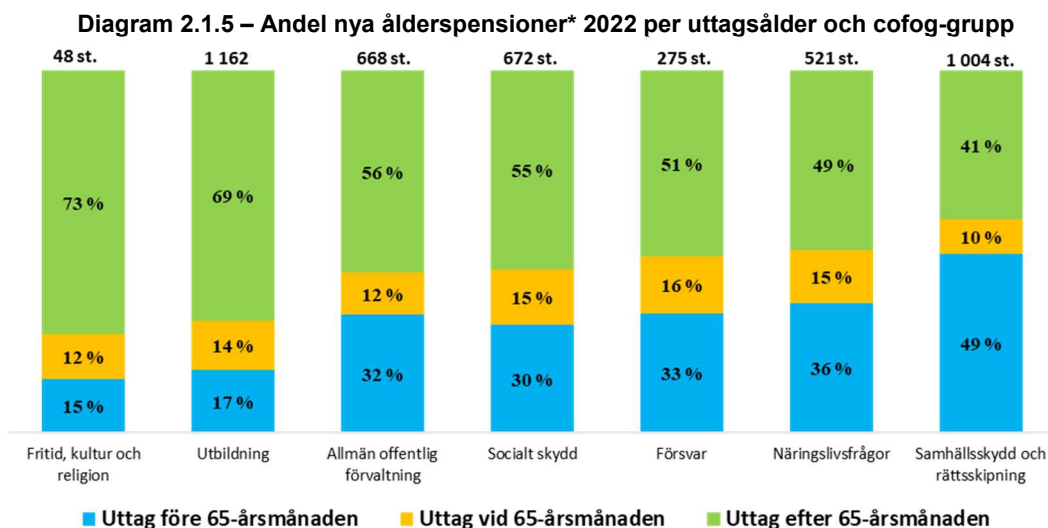
*Anställningar med pensionsålder 65 år

Andelen *uttag före 65-års månaden* har ökat mellan 2017 och 2020 för både män och kvinnor. Från 2020 till 2022 har andelen sedan minskat från 34 procent till 29 procent för männen och från 36 procent till 34 procent för kvinnorna. Även för *uttag vid 65-års månaden* har andelen minskat och har aldrig varit så låg som 2022, 12 procent för männen och 14 procent för kvinnorna. Däremot har andelen *uttag efter 65-års månaden* aldrig varit så hög som 2022. Det var också första gången som över hälften av kvinnorna valde att ta ut sin ålderspension vid denna ålder. Bland männen var det 59 procent och bland kvinnorna 52 procent som valde ett *uttag efter 65-års månaden*.

Andelen nya ålderspensioner för anställda med pensionsålder 65 år visas i diagram 2.1.5 uppdelade i cofog-grupper (verksamhetsområden). Totalt var det drygt 4 300 nya ålderspensioner 2022 och hälften av dessa var anställda inom någon av de två cofog-grupperna *utbildning* och *samhällsskydd och rättsskipning*. Dessa två grupper har utmärkt sig när det gäller vid vilken ålder de anställda har tagit ut sin ålderspension jämfört med övriga cofog-grupper. När det gäller *utbildning*, har de en relativt låg andel *uttag före 65-års månaden* (17 procent) och hög andel *uttag efter 65-års månaden* (69 procent). Däremot är det precis tvärtom för *samhällsskydd och rättsskipning* som har den högsta andelen *uttag före 65-års månaden* (49 procent) och den lägsta andelen *uttag efter 65-års månaden* (41 procent).

När det gäller *uttag vid 65-års månaden* var andelen lägst inom *samhällsskydd och rättsskipning* (10 procent) och högst inom *försvar* (16 procent).

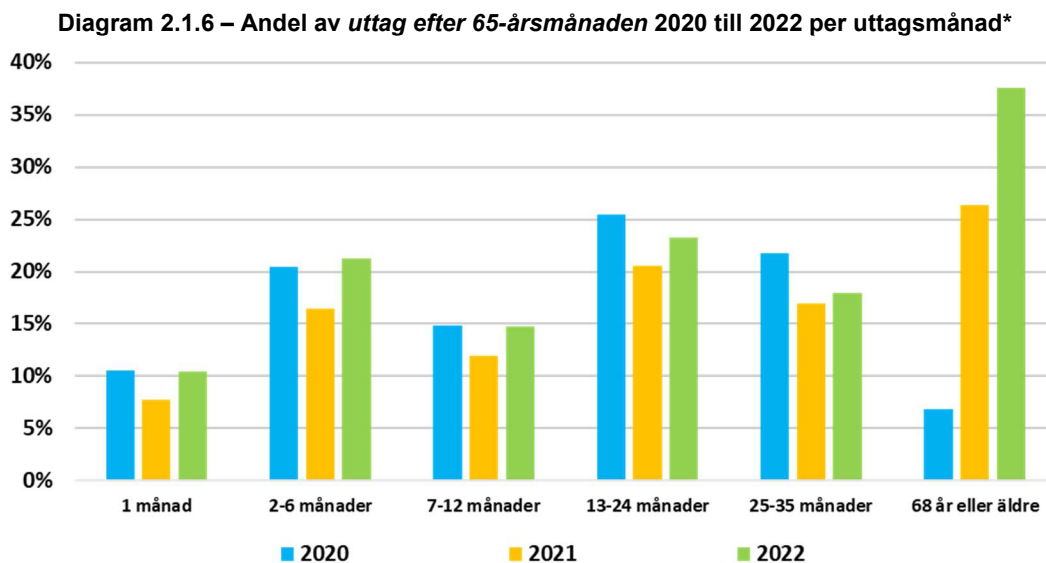

*Anställningar med pensionsålder 65 år

Det är få anställda med uttag av ålderspensioner inom *fritid, kultur och religion* (48 stycken) men inom övriga grupper varierar antalet mellan 275 till drygt 1 160 uttag. Två av verksamhetsområdena har haft fler än 1 000 uttag under 2022.

Under 2022 var det totalt knappt 2 400 personer som tog ut sin ålderspension efter 65-årsdagen. Det är en ökning av antalet med 25 procent från året före. Av dessa uttag 2022 tog drygt 10 procent ut ålderspensionen månaden efter att de fyllde 65 år och knappt 56 procent efter att de fyllt 67 år, se diagram 2.1.6. Andelen uttag efter fyllda 68 år ökade med 318 procent mellan 2020 och 2021, vilket beror på att LAS-åldern höjdes till 68 år under 2020. Uttag i denna ålder fortsatte att öka även till 2022 och då var ökningen cirka 43 procent mellan 2021 och 2022.

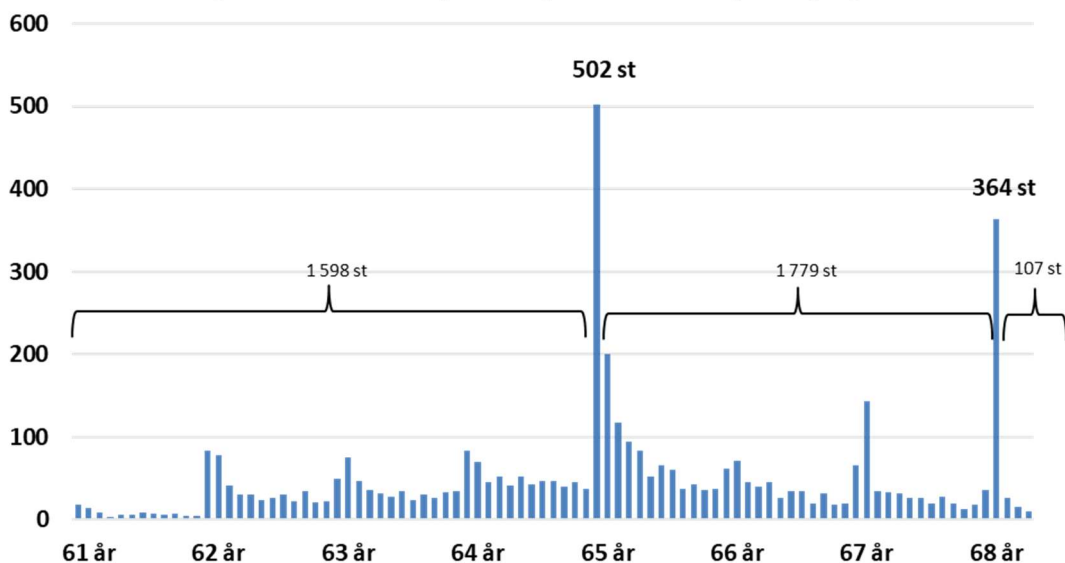

*Antal månader efter 65-årsdagen

Efter höjningen av LAS-åldern har antalet som tagit ut ålderspensionen månaden efter 68 år ökat med över 500 procent fler 2022 än jämfört med 2021 vilket var året före höjningen av LAS-åldern. Andelen uttag i denna ålder av det totala antalet nya ålderspensioner har ökat från 2 procent till 16 procent under de fyra senaste åren.

Diagram 2.1.7 visar nya ålderspensioner 2022 för anställningar med pensionsålder 65 år. Dessa är redovisade enligt den månad de avgick inför uttaget av ålderspensionen. De två absolut vanligaste tidpunkterna för avgång var månaden innan de skulle fylla 65 år och under 68-årsdagen. Knappt 40 procent fler avgick månaden före 65-årsdagen jämfört med 68-årsdagen. Åren innan höjningen av LAS-åldern 2020 var det fler som avgick vid 67 år än månaden före 65-årsdagen.

Diagram 2.1.7 – Antal nya ålderspensioner* 2022 per avgångsålder

* Anställningar med pensionsålder 65 år

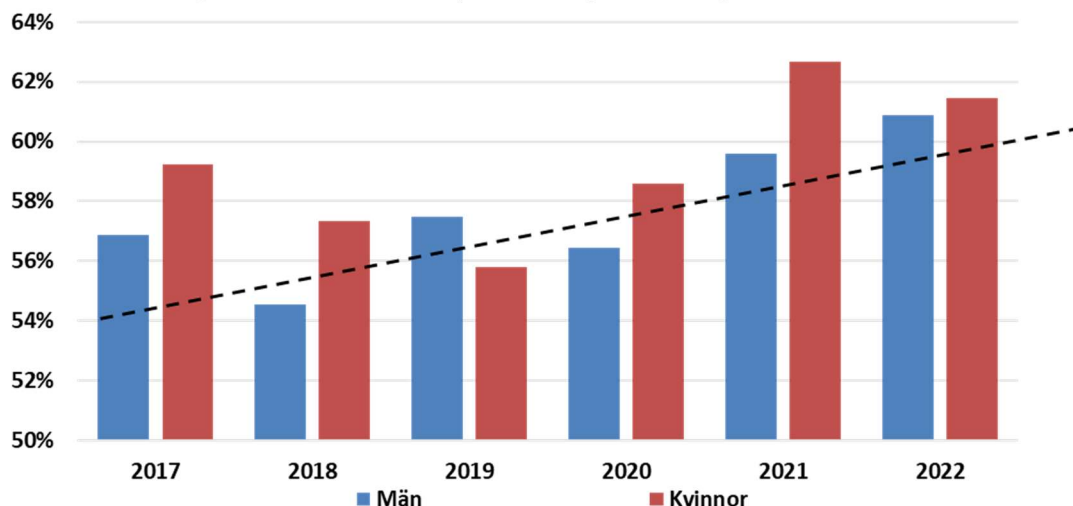
Trots att vi tidigare i rapporten har visat att 65-års månaden blivit allt mindre betydelsefull är det fortfarande en tidpunkt som många väljer att avgå inför sitt uttag av ålderspensionen. De allra flesta verkar välja en avgångstidpunkt i samband med sin födelsedag. I diagrammet är staplarna något högre före varje helårsmånad det vill säga att det är fler som valt att avgå vid samma månad eller månaden innan de fyllde 61 år, 62 år, 63 år och ända upp till 68 år än under månaderna däremellan.

Bland nya ålderspensioner 2022 var det 17 procent som avgick två eller fler månader innan de fick sin första utbetalning av ålderspensionen. För varje år har andelen ökat bland de som skjuter upp uttaget av ålderspensionen. De flesta av dessa avgick några månader före 66-års månaden och sköt upp uttaget till efter att de fyllt 68 år. Resterande 83 procent avgick alltså månaden innan de fick sin första utbetalning av ålderspensionen. Tidigare år har de flesta avgått några månader före 65 år och skjutit upp sin första utbetalning till efter 65-års månaden.

När den första utbetalningen av ålderspensionen sker före 65-års månaden kan den anställda välja mellan ett temporärt eller livsvarigt uttag. Temporärt uttag innebär att ett visst belopp utbetalas före 65-års månaden och ett annat belopp betalas ut från och med 65-års månaden alternativt inget belopp alls efter 65-års månaden. Livsvarigt uttag innebär att det i grunden är samma belopp som betalas ut både före och efter 65-års månaden. När det gäller *uttag vid 65-års månaden* och *uttag efter 65-års månaden* är det inte möjligt att välja temporärt uttag.

Antalet *uttag före 65-års månaden* har varit någorlunda konstant mellan 2017 och 2022, i genomsnitt cirka 1 300 uttag per år. Däremot är trenden att andelen, som väljer ett temporärt uttag, ökar över tid för både män och kvinnor. Andelen temporära uttag har varit högre bland kvinnorna än bland männen under dessa år undantaget 2019, se diagram 2.1.8.

Diagram 2.1.8 – Andel temporära uttag bland uttag före 65-års månaden

* Anställningar med pensionsålder 65 år

Av de som 2022 tog ut ålderspensionen före 65-års månaden valde 61 procent (852 stycken) att göra ett temporärt uttag och resterande 39 procenten (540 stycken) valde ett livsvarigt uttag. Andelen som valt ett temporärt uttag av ålderspensionen har under perioden 2017 till 2022 varierat mellan 55 och 63 procent, se diagram 2.1.8.

Tabell 2.1.7 är uppdelad på kön och månadsbeloppet som utbetalas från och med 65-års månaden. Utbetalt belopp består i tabellen av tre grupper: de som inte kommer att få någon utbetalning alls från 65-års månaden, de som kommer att få ett lägre månadsbelopp från 65-års månaden än vad de hade före 65 år och de som får ungefär samma månadsbelopp både före och efter 65-års månaden.

Tabell 2.1.7 – Andel av uttag före 65-års månaden* 2022
uppdelat på kön och utbetalt belopp från och med 65-års månaden

Månadsbelopp utbetalt från och med 65-års månaden	Män	Kvinnor	Totalt 2022
Inget månadsbelopp alls från och med 65-års månaden	20%	28%	25%
Lägre månadsbelopp från och med 65-års månaden än före 65 år	40%	33%	36%
Samma månadsbelopp före och efter 65-års månaden	40%	39%	39%
Totalt	43%	57%	100%
Totalt antal med uttag före 65-års månaden	598	794	1 392

* Anställningar med pensionsålder 65 år

Av de som tog ut pensionen före 65 år under 2022 kommer var fjärde ny ålderspensionär inte ha någon utbetalning alls efter 65 år. Cirka 75 procent kommer alltså att ha ett lägre eller samma belopp utbetalt efter 65 år jämfört med utbetalt belopp före 65 år.

Pensionsunderlaget används för att beräkna hur mycket den anställda får i pension. I den allmänna pensionen kan inte pensionsunderlaget bli högre än 7,5 inkomstbasbelopp, även om den anställda har haft en inkomst som överstiger denna gräns. För statligt anställda med inkomst högre än 7,5 inkomstbasbelopp kompenseras tjänstepensionen för denna begränsning.

I tabell 2.1.8 visas andelarna för de som tagit ut ålderspensionen 2022 och om pensionsunderlaget hamnade under eller över 7,5 inkomstbasbelopp.

Tabell 2.1.8 – Pensionsunderlag för nya ålderspensioner* 2022
i relation till 7,5 inkomstbasbelopp

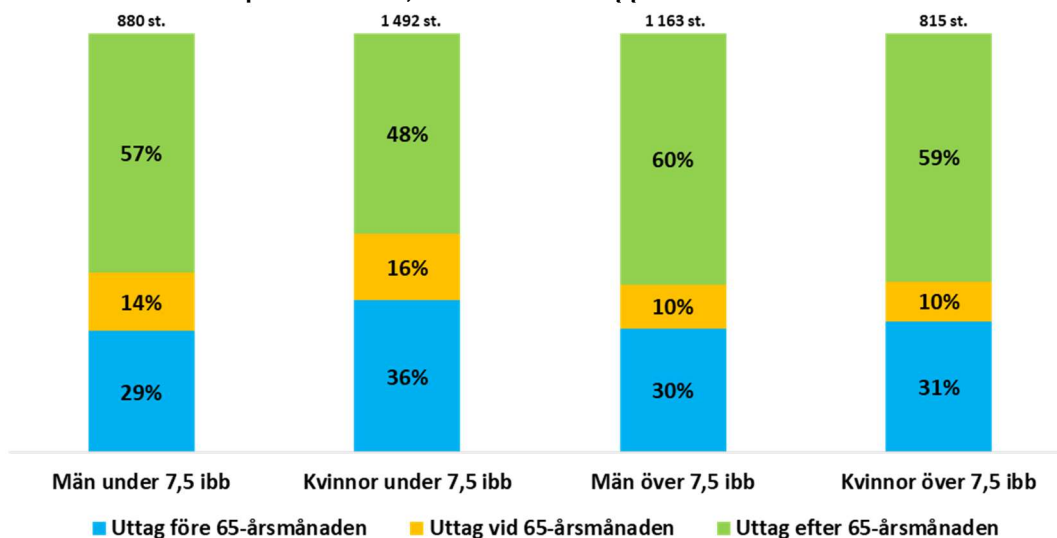
Pensionsunderlag	Män	Kvinnor	Totalt 2022	Totalt 2021
Under 7,5 inkomstbasbelopp	43 %	65 %	55 %	59 %
Över 7,5 inkomstbasbelopp	57 %	35 %	45 %	41 %
Totalt	47 %	53 %	100 %	100 %

* Anställningar med pensionsålder 65 år

Över hälften av kvinnorna (65 procent) och knappt hälften av männen (43 procent) hade ett pensionsunderlag under 7,5 inkomstbasbelopp. Drygt hälften av männen (51 procent) och nästan en av tre kvinnor (31 procent) hade ett pensionsunderlag över 7,5 inkomstbasbelopp.

I diagram 2.1.9 visas andelen med *uttag före, vid och efter 65-års månaden* under 2022. I diagrammet har hänsyn tagits till kön och om pensionsunderlaget var under eller över 7,5 inkomstbasbelopp. Antalet i varje grupp redovisas ovanför stapeln.

Diagram 2.1.9 – Andel och antal nya ålderspensioner* 2022 med pensionsunderlag under respektive över 7,5 inkomstbasbelopp för män och kvinnor

* Anställningar med pensionsålder 65 år

Av nya ålderspensioner 2022 var det 43 procent fler män än kvinnor som hade ett pensionsunderlag över 7,5 inkomstbasbelopp och 70 procent fler kvinnor än män med pensionsunderlag under 7,5 inkomstbasbelopp. Det var i stort sett ingen skillnad mellan när män och kvinnor valde att ta ut sin ålderspension 2022 bland de med pensionsunderlag över 7,5 inkomstbasbelopp. Däremot var det större skillnad bland anställda med ett pensionsunderlag under denna gräns. Över hälften av männen (57 procent) valde ett *uttag efter 65-års månaden* medan över hälften av kvinnorna (52 procent) valde att ta ut ålderspensionen senast vid 65-års månaden.

Varje grupp hade högst andel *uttag efter 65-års månaden* och därefter *uttag före 65-års månaden*. Lägst andel var det för *uttag vid 65-års månaden* och framförallt bland de med ett pensionsunderlag över 7,5 inkomstbasbelopp. Högst andel av *uttag före 65-års månaden* och lägst andel för *uttag efter 65-års månaden* var det bland kvinnor med ett pensionsunderlag under 7,5 inkomstbasbelopp än jämfört med övriga uttagsgrupper.

2.2 Sjukpension

I korthet om sjukpensioner

Under de senaste sex åren har det beviljats drygt 600 nya sjukpensioner och över hälften av dessa sjukpensioner har varit på heltid. Det har varit en högre andel bland männen än bland kvinnorna som beviljats sjukpension på heltid. Mer än dubbelt så många kvinnor än män har beviljats sjukpension. Ju högre omfattning på sjukpensionen desto fler män.

Nya sjukpensioner

I det här avsnittet redovisas antal anställda inom statsförvaltningen som har beviljats sjukpension. Sjukpension beviljas om Försäkringskassan har beviljat sjukersättning eller aktivitetsersättning med omfattningen 25, 50, 75 eller 100 procent.

Totalt för perioden 2017 till 2022 har det beviljats 624 nya sjukpensioner. Det är i genomsnitt drygt 100 nya sjukpensioner per år. I jämförelse kan det nämnas att mellan 2000 och 2008 beviljades det cirka 1 700 sjukpensioner varje år.

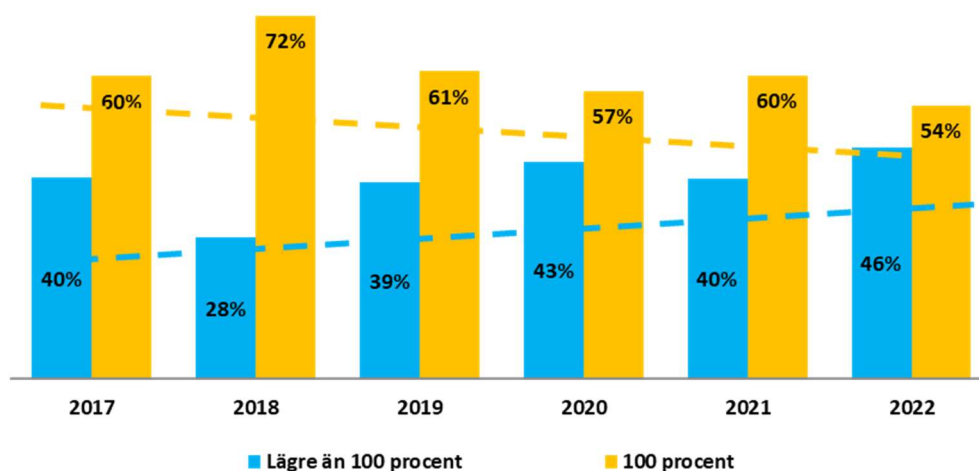
Tabell 2.2.1 – Antal nya sjukpensioner per omfattning och år

Omfattning	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Summa
25 procent	22	8	20	15	9	12	86
50 procent	25	15	17	25	23	31	136
75 procent	2	3	5	3	5	6	24
100 procent	74	66	66	58	56	59	379
Totalt	123	92	108	101	93	108	625
Ålder (median)	54 år 3 mån	58 år 3 mån	56 år 6 mån	55 år 10 mån	57 år 2 mån	56 år 7 mån	
Män	29 %	37 %	27 %	27 %	32 %	24 %	
Kvinnor	71 %	63 %	73 %	73 %	68 %	76 %	

Mellan de två senaste åren har antalet nya sjukpensioner ökat med 15 procent. Majoriteten (54 procent) av nya sjukpensioner 2022 beviljades på heltid. Det har alltid varit fler kvinnor än män som beviljats sjukpension oavsett omfattning och år.

I diagram 2.2.1 har de nya sjukpensionerna delats in i två grupper. I ena gruppen ingår sjukpensioner med lägre omfattning än 100 procent och i den andra gruppen ingår sjukpensioner med omfattning 100 procent. De streckade linjerna i diagrammet visar utvecklingen av de båda grupperingarna av sjukpensioner. Andelen sjukpension med omfattning 100 procent har en nedåtgående trend medan andelen sjukpensioner med lägre omfattning än 100 procent är stigande.

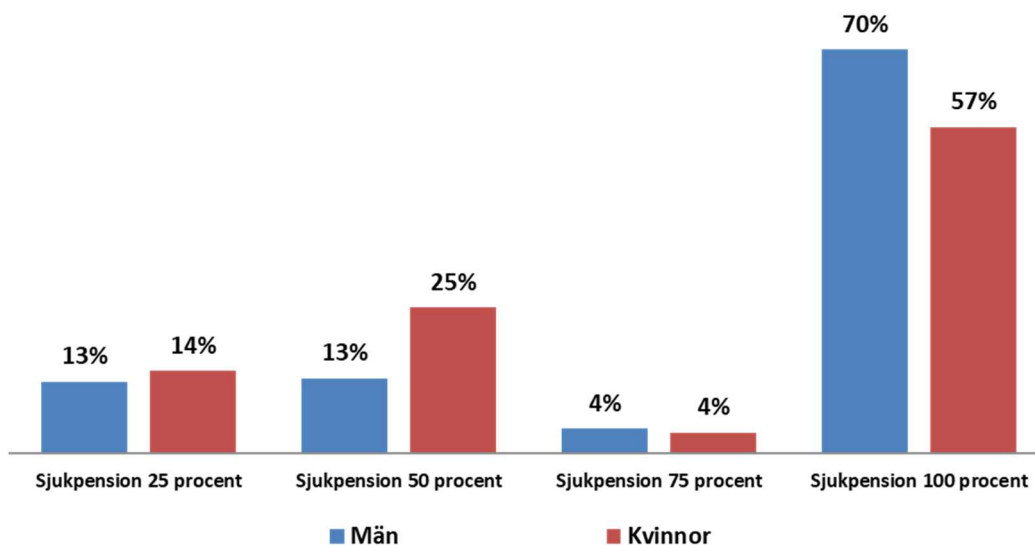
Diagram 2.2.1 – Andel nya sjukpensioner per omfattning och år

Sedan 2015 har det varje år varit en högre andel nya sjukpensioner på 100 procent jämfört med nya sjukpensioner med lägre omfattning än 100 procent. Under 2018 var andelen med beviljad sjukpension på heltid som högst (72 procent) och motsvarande andel 2022 var 54 procent.

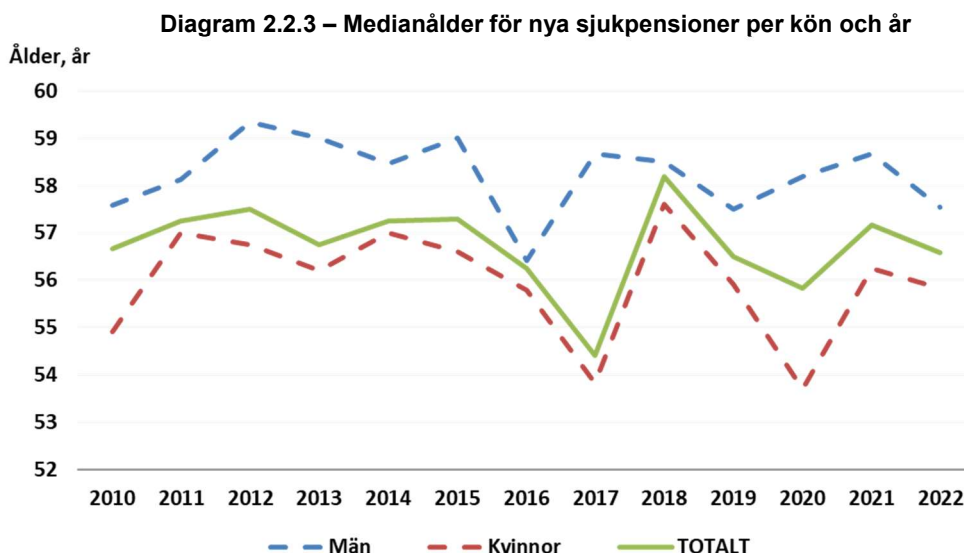
Det var nästan tre gånger fler kvinnor (81 stycken) än män (27 stycken) som beviljades sjukpension under 2022. Totalt för perioden 2017 till 2022 har 183 män och 442 kvinnor beviljats sjukpension. Under denna period har 70 procent av männen och 57 procent av kvinnorna beviljats sjukpension på heltid, se diagram 2.2.2.

Diagram 2.2.2 – Ackumulerad andel nya sjukpensioner 2017 - 2022 per kön och omfattning

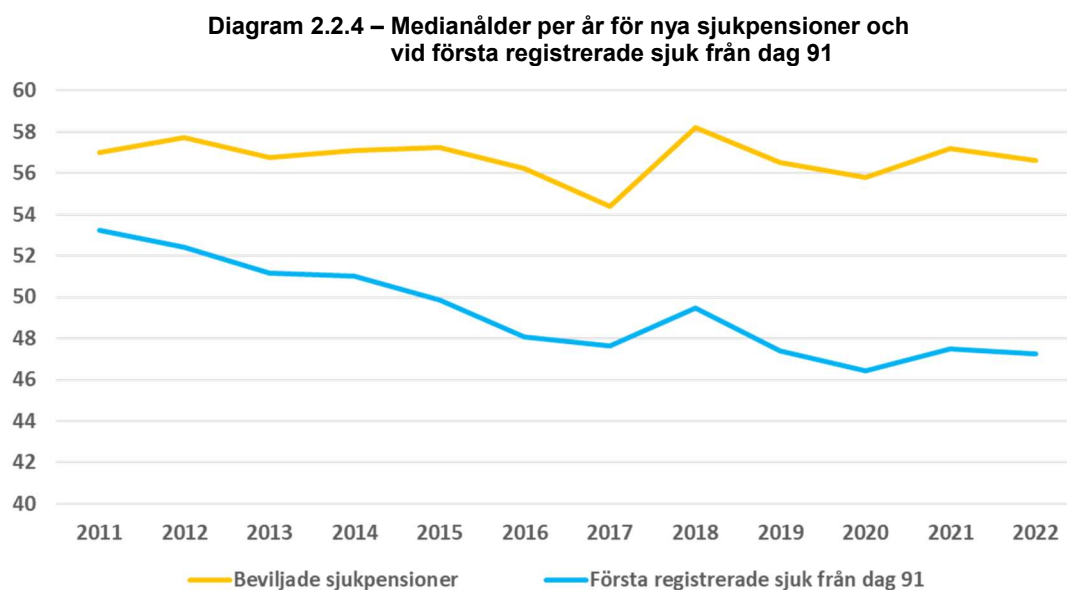
Männen har under nästan alla år mellan 2003 och 2022 beviljats sjukpension på heltid i större utsträckning än kvinnorna. År 2016 var denna andel lika stor för både män och kvinnor. Under 2022 var det 73 procent av männen och 48 procent av kvinnorna som beviljades sjukpension på heltid.

Diagram 2.2.3 visar männens och kvinnornas medianålder vid tidpunkten då de beviljades sjukpension oavsett omfattning.

Kvinnorna har under alla år haft en lägre medianålder vid beviljad sjukpension än männen. Den minsta skillnaden i medianåldern mellan könen var sju månader och uppmättes 2016 och den största skillnaden uppmättes året efter, 58 månader. Sedan dess har männens medianålder sänkts med 14 månader och kvinnornas medianålder har ökat med 24 månader.

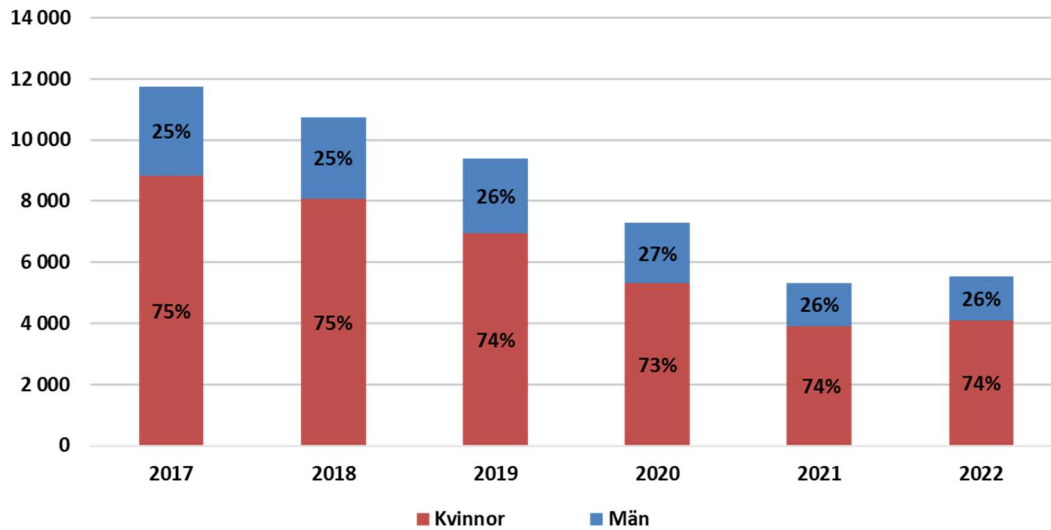
Under tre senaste åren har cirka 98 procent av de som beviljats sjukpension varit sjukskrivna längre än tre månader före sjukpensionen. I diagram 2.2.4 visas medianåldern för beviljad sjukpension och medianåldern vid den första registrerade sjukdagen från och med dag 91.

I genomsnitt har det under perioden 2017 - 2022 dröjt mer än åtta år mellan första registrerade sjuk från dag 91 till beviljad sjukpension. Trenden är att tidsdifferensen, från att en person blivit sjuk från dag 91 och till att personen beviljats sjukpension, ökar över tid. Den var som lägst 2011 (knappt fyra år) och som högst under 2021 (knappt tio år). Under 2022 var denna tidsdifferens drygt nio år.

Mellan 2017 och 2022 har det i genomsnitt beviljats drygt 100 stycken nya sjukpensioner varje år. Under samma period har antalet nya långa sjukfall i december månad minskat med cirka 6 200 anställda. Diagram 2.2.5 visar utvecklingen när det gäller antal sjukskrivningar från dag 91 i december månad 2017 till 2022.

Diagram 2.2.5 – Antal anställda inom statsförvaltningen med sjuk från dag 91 i december månad 2017 till 2022

Bland de statligt anställda med en sjukskrivning från dag 91 är de allra flesta kvinnor. Mellan 2017 och 2022 har andelen kvinnor varierat mellan 73 och 75 procent. Under 2021 och 2022 har antalet sjukskrivningar längre än tre månader legat på ungefär 5 400 anställda. Trots att antalet sjuka har minskat under dessa år så är andelen män och kvinnor nästan oförändrat under dessa år.

2.3 Pensionsersättning inklusive särskild pensionsersättning

I korthet om pensionsersättningar

Under de tre senaste åren har det totalt beviljats 25 nya särskilda pensionsersättningar och över hälften av dessa har beviljats till kvinnor. De senaste sex åren har de flesta som beviljats pensionsersättning och särskild pensionsersättning varit anställd inom verksamhetsområdet *utbildning*.

Nya pensionsersättningar

Pensionsersättning och särskild pensionsersättning regleras från och med 1 januari 2015 i ett omställningsavtal för anställda inom staten. Detta omställningsavtal ersatte det statliga trygghetsavtalet och innehåller övergångsbestämmelser som gällde mellan 2015 och 2018.

Enligt bestämmelserna i Trygghetsavtalet (TA) kunde en anställd som hade mindre än fyra år kvar till sin pensionsålder (60, 61 eller 65 år) få pensionsersättning om han eller hon slutat sin anställning till exempel till följd av arbetsbrist. Om det fanns särskilda skäl, kunde en anställd som sagts upp från sin tillsvidareanställning på grund av arbetsbrist beviljas särskild pensionsersättning av TA-nämnden. Den anställda skulle då ha fyllt 55 år sista anställningsdagen. Särskild pensionsersättning beviljades enligt Trygghetsavtalet tidigast från 61 års ålder.

Enligt Avtal om omställning kunde en anställd, i enlighet med de övergångsbestämmelser som gällde mellan 2015 och 2018, beviljas pensionsersättning vid uppsägning på grund av arbetsbrist. Övergångsbestämmelserna innebär att förmånen pensionsersättning kan komma att utbetalas som längst till och med november 2022.

Särskild pensionsersättning beviljas enligt Avtal om omställning tidigast från 62 års ålder. Omställningsnämnden kan även pröva om det finns synnerliga skäl för beviljande av särskild pensionsersättning. Den anställda ska då ha fyllt 56 år sista anställningsdagen och måste stå till arbetsmarknadens förfogande. Den särskilda pensionsersättningen betalas ut när ersättningen från arbetslöshetskassan upphört. Det innebär att det kan uppstå ett glapp mellan tidpunkten då den anställda slutat

sitt arbete och tidpunkten då särskild pensionsersättning börjar betalas ut. I SPV:s statistik redovisas tidpunkten när pensionsersättningarna började betalas ut.

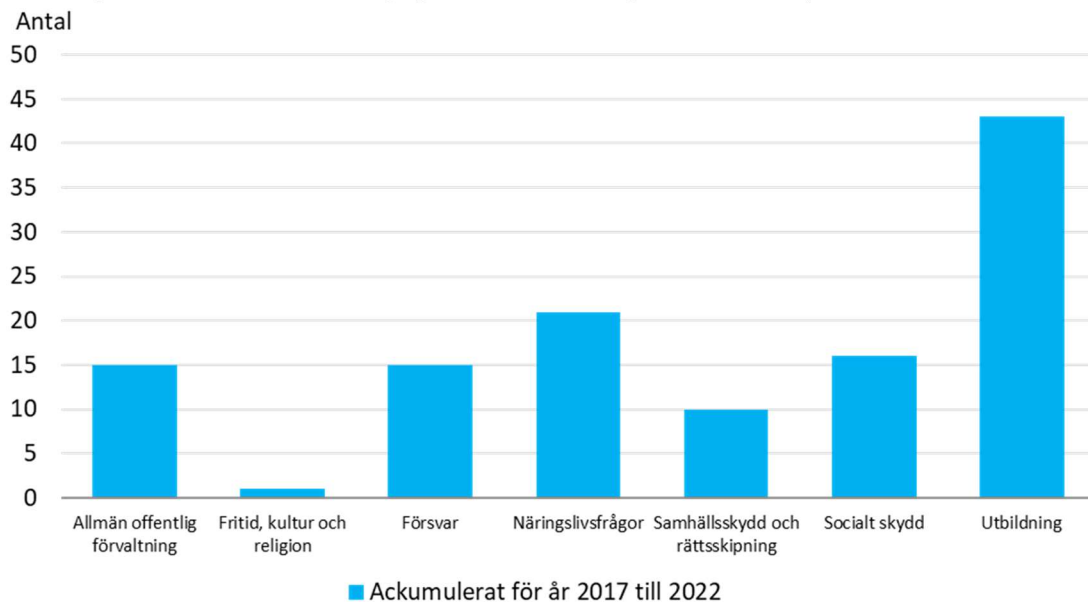
Tabell 2.3.1 – Antal nya pensionsersättningar inklusive särskild pensionsersättning per kön och år

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Män	31	2	7	5	7	2
Kvinnor	39	13	4	2	8	1
Totalt	70	15	11	7	15	3
Alder (median) vid första utbetalning.	62 år 6 mån	62 år	62 år 6 mån	63 år 2 mån	62 år 9 mån	62 år 11 mån
Män	44 %	13 %	64 %	71 %	47 %	67 %
Kvinnor	56 %	87 %	36 %	29 %	53 %	33 %

Tabellen ovan visar antal nya pensionsersättningar som har beviljats per år. Från och med 2020 beviljas det enbart särskilda pensionsersättningar.

Totalt har det beviljats 121 nya pensionsersättningar och särskilda pensionsersättningar under perioden 2017 till 2022. De flesta har beviljats inom verksamhetsområdet *utbildning*, se diagram 2.3.1.

Diagram 2.3.1 – Totalt antal nya pensionsersättningar 2017 - 2022 per verksamhetsområde

Drygt en av tre nya pensionsersättningar har beviljats inom verksamhetsområdet *utbildning* under hela denna period.

2.4 Delpension

I korthet om delpensioner

Antalet uttag före 65-årsdagen ökar och bland dessa uttag har de som haft delpension tagit ut sin ålderspension några månader senare än jämfört med de som inte har haft delpension. Det finns en signifikant effekt att för varje år med delpension höjs uttagsåldern med drygt 4 månader. För alla år sedan 2006 är det fler kvinnor än män med beviljad delpension.

Nya delpensioner

Den som har en statlig anställning och omfattas av PA 16 Avdelning 2 kan beviljas delpension från och med den månad han eller hon fyller 61 år. Delpension innebär att arbetstiden minskar och den anställda kan beviljas delpension upp till 50 procent av en heltidstjänst. Delpensionen kan betalas ut till och med månaden innan den anställda fyller 65 år. Det kan finnas möjlighet att bli beviljad till 66 år om den anställda uppfyller vissa villkor. Det är arbetsgivaren som fattar beslut om den anställda kan beviljas delpension.

I tabell 2.4.1 redovisas antal nya delpensioner per år. Dessa är uppdelade i tre grupper beroende på omfattning på delpensionen.

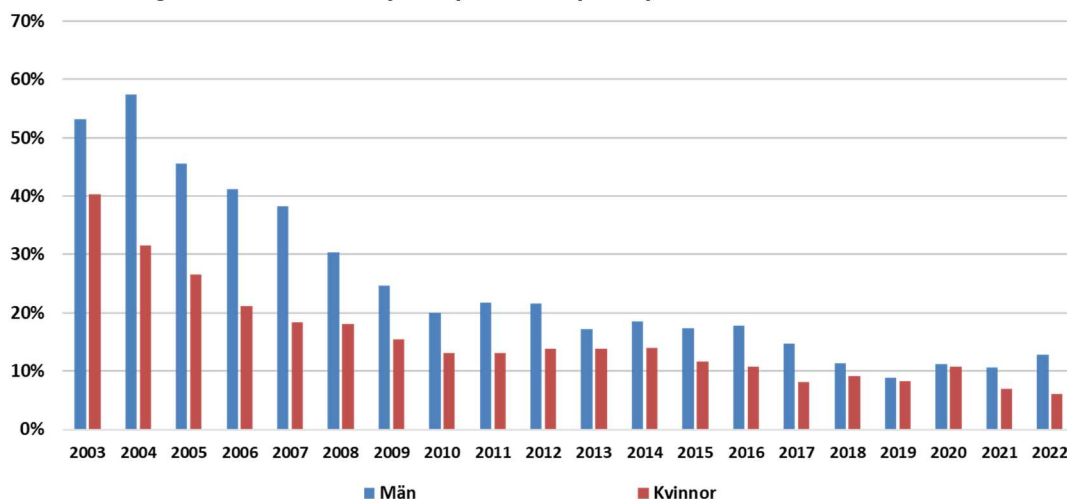
Tabell 2.4.1 – Antal nya delpensioner per omfattning och år

Omfattning	2017	2018	2019	2020	2021	2022
≤ 20 %	1 020	965	948	841	696	795
21 – 49 %	128	83	96	88	73	77
50 %	147	118	98	114	73	83
Totalt	1 295	1 166	1 142	1 043	842	955
Ålder (median)	62 år 5 mån	62 år 5 mån	62 år 4 mån	62 år 6 mån	62 år 7 mån	62 år 6 mån
Män	49 %	45 %	46 %	42 %	46 %	39 %
Kvinnor	51 %	55 %	54 %	58 %	54 %	61 %

Mellan 2007 och 2016 halverades antalet nya delpensioner (från 2 038 till 1 080 stycken). Mellan 2017 och 2021 har antalet fortsatt att minska men ökade något under det senaste året. Före 2021 hade det aldrig beviljats färre än 1 000 nya delpensioner under ett och samma år. Men både under 2021 och 2022 var antalet lägre än 1 000 nya delpensioner.

Under alla år från 2006 har det varit fler kvinnor än män som beviljats delpension. Före 2006 var det däremot fler män än kvinnor. Diagram 2.4.1 visar andelen beviljade delpensioner på 50 procent för män respektive kvinnor. Före 2019 var det en högre andel män än kvinnor med beviljad delpension på 50 procent. Under 2019 och 2020 var det väldigt jämnt fördelat mellan könen. Men under de två senaste åren var det åter igen en högre andel bland männen än bland kvinnorna som beviljades delpension på 50 procent.

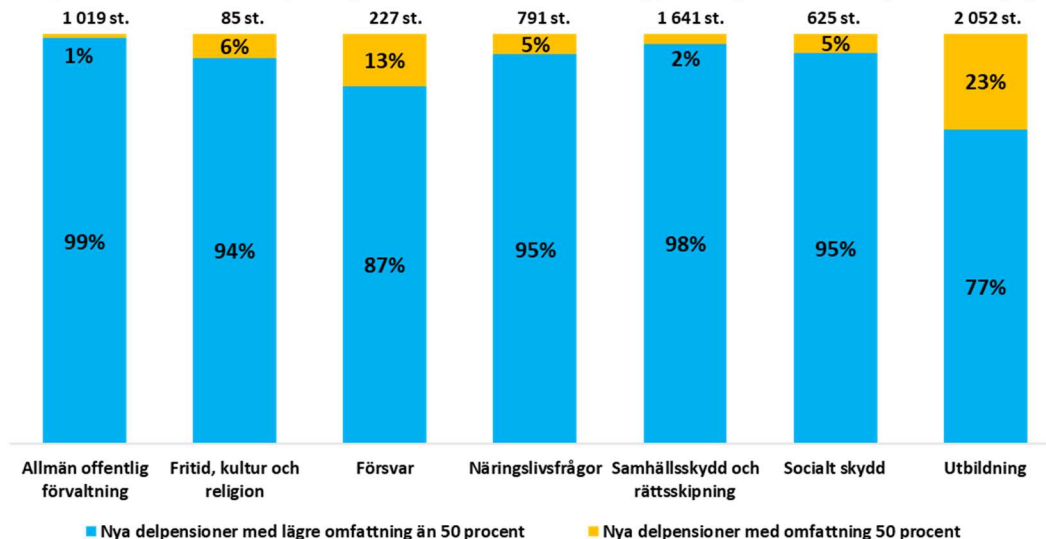
Diagram 2.4.1 – Andel nya delpensioner på 50 procent bland män och kvinnor

Männen har haft en högre andel av nya delpensioner på 50 procent under alla år sedan delpensionsavtalet infördes. Av de nya delpensionerna 2022 var det knappt 13 procent av männen och 6 procent av kvinnorna som beviljades delpension på 50 procent. De allra flesta män och kvinnor beviljas delpension med omfattning upp till 20 procent och under 2022 var det 86 procent bland kvinnorna och 79 procent bland männen. För delpensioner med omfattning 21 till 49 procent var det lika stor andel män (8 procent) som kvinnor (8 procent).

Andelen nya delpensioner på 50 procent skiljer sig åt mellan cofog-grupperna. De allra flesta har varit anställda inom *utbildning*. Totalt för perioden 2017 till 2022 har 23 procent beviljats delpension på 50 procent inom denna cofog-grupp medan det i övriga cofog-grupper har beviljats betydligt färre, i genomsnitt fem procent. Lägst andel har beviljats inom *allmän offentlig förvaltning* (1 procent). Ovanför staplarna visas det totala antalet nya delpensioner oavsett omfattning för åren 2017 till 2022.

Diagram 2.4.2 – Andel nya delpensioner 2017 till 2022 uppdelat på omfattning och cofog-grupp

I tabell 2.4.2 har de nya ålderspensionerna 2022 delats upp i två grupper beroende på om de haft eller inte haft någon delpension i åldern 61 till 64 år. Majoriteten av de som tog ut ålderspensionen 2022 har inte haft någon beviljad delpension (76 procent). I tabellen kan man utläsa att av de 24 procent som haft en beviljad delpension var det nästan lika många *uttag före 65-årsdagen* (37 procent) som *uttag efter 65-årsdagen* (39 procent) och minst antal *uttag vid 65-årsdagen* (24 procent). När det gäller *uttag vid 65-årsdagen* är det en högre andel bland de som haft delpension (21 procent) jämfört med de som inte haft någon delpension (10 procent).

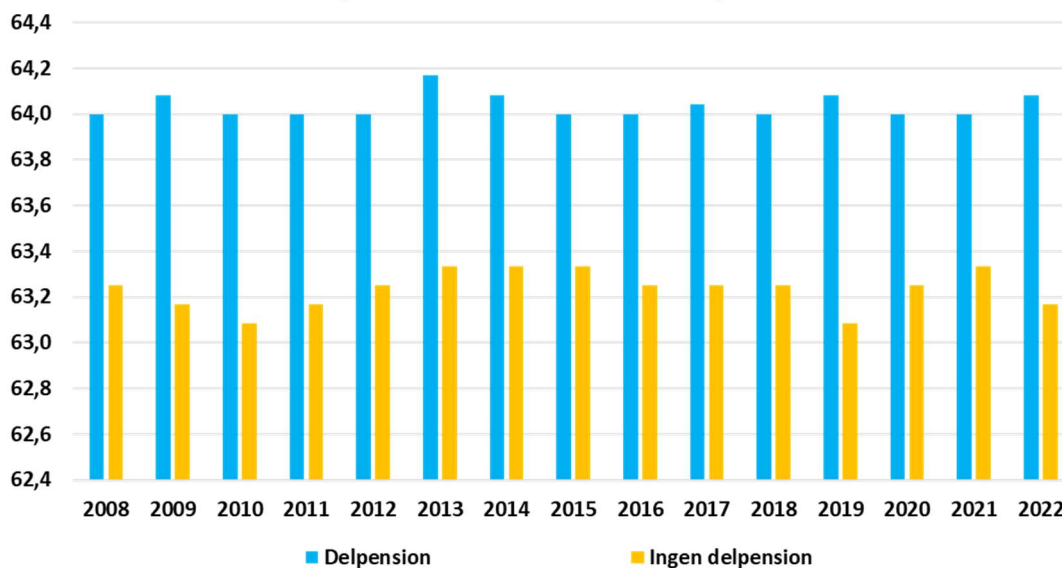
Tabell 2.4.2 – Antal nya ålderspensioner* 2022 för de som haft delpension

Uttag av ålderspensionen	Nya ålderspensionärer som inte haft delpension		Nya ålderspensionärer som haft delpension		Totalt
Uttag före 65-årsdagen	1 075	32%	317	31%	1 392
Uttag vid 65-årsdagen	346	11%	217	21%	563
Uttag efter 65-årsdagen	1 899	57%	496	48%	2 395
Totalt	3 320	100%	1 030	100%	4 350
Andel av nya ålderspensioner	76%		24%		
Median, uttag av ålderspension	65 år 3 månader		65 år		65 år 2 mån
Median, uttag före 65-årsdagen	63 år 2 månader		64 år 1 månad		63 år 5 mån

* Anställningar med pensionsålder 65 år

Vid en jämförelse med antal *uttag vid 65-årsdagen* var det 211 procent fler med *uttag före 65-årsdagen* och 449 procent fler med *uttag efter 65-årsdagen* bland de som inte haft delpension. Motsvarande jämförelse för anställda som haft delpension var det 51 procent fler med *uttag före 65-årsdagen* och 129 procent fler med *uttag efter 65-årsdagen*.

Bland *uttag före 65-årsdagen* har det varit relativ stor skillnad när det gäller vid vilken ålder de anställda har tagit ut sin ålderspension beroende på om de har haft delpension eller inte haft någon delpension. Genomsnittsåldern 2022 för de som har haft delpension var 64 år 1 månad och för de som inte haft någon delpension 63 år 2 månader, se diagram 2.4.3.

Diagram 2.4.3 – Medianålder för *uttag före 65-årsdagen* för de som haft delpension och de som inte haft delpension

När det gäller *uttag före 65-årsdagen* av ålderspensionen har de som inte haft någon delpension tagit ut sin ålderspension drygt 8 månader tidigare än de som haft delpension.

Vid en regressionsanalys för de med *uttag före 65-årsdagen* 2017 – 2022 finns det ett positivt samband mellan uttagsålder och antal år med delpension. För varje år med delpension höjs uttagsåldern med drygt fyra månader, se tabell 2.4.3.

Tabell 2.4.3 – Regressionsanalys bland uttag före 65-årsdagen 2017 – 2022.
Beroende variabel 'Uttagsålder' och förklaringsvariabel 'Delpension (antal år)

b-koefficienter, standardfel inom parentes	Resultat
Delpension (antal år)	4,43*** (0,147)
Intercept (om delpension = 0 år)	758,3*** (0,151)
Antal observationer (uttag före 65-årsdagen)	7 927
R ² (s.k. förklaringsgrad)	0,1022

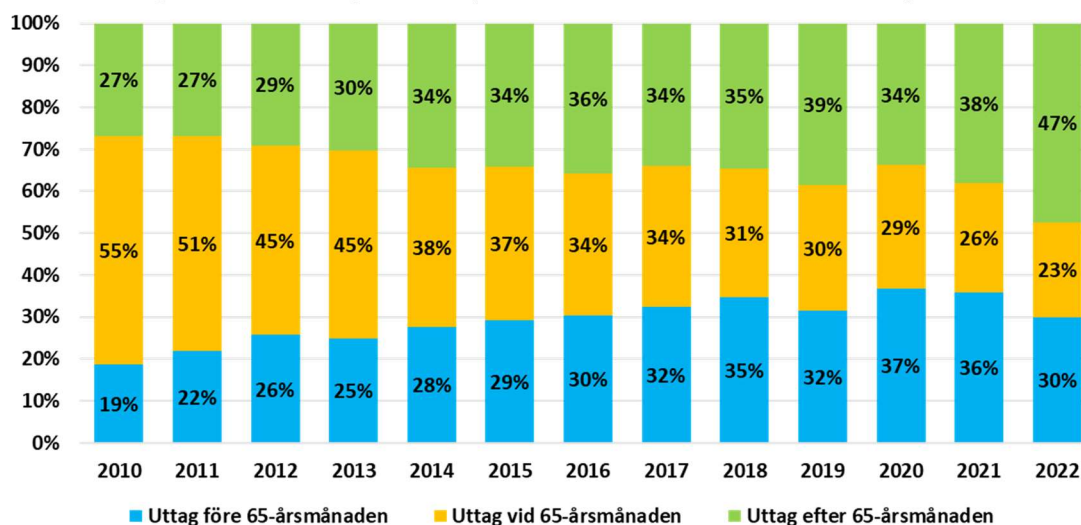
*** = p < 0,001 ** = p < 0,01 * = p < 0,05 . = p < 0,1

Bland anställda med uttag före 65-årsdagen förklarar antal år med delpension drygt 10 procent av variationen i uttagsåldern. Den oberoende variabeln, delpension (antal år), är signifikant det vill säga att det sannolikt finns en skillnad i uttagsålder mellan de som haft delpension och de som inte haft delpension. För varje år de haft delpension höjs uttagsåldern med drygt fyra månader. Det vill säga att om de haft delpension i tre år så tar de ut sin ålderspension i genomsnitt tretton månader senare ($4,43 * 3 = 13$ månader) än de som inte haft delpension.

I diagram 2.4.4 redovisas andelar av uttag före, vid och efter 65-årsdagen för de anställda som haft delpension. I Arbetsgivarverkets skrift 'Avtal om delpension – kommentarer' står att läsa "Syftet med delpensionsavtalet är att arbetsgivaren med stöd av avtalet ska kunna öka möjligheterna för äldre anställda att arbeta kvar till ordinarie pensionsålder. Om de tidiga pensionsavgångarna minskar underlättas bland annat kompetensöverföring i samband med generationsväxling."

Från 2010 till 2022 har andelen uttag före 65-årsdagen ökat från 19 till 30 procent, andelen uttag vid 65-årsdagen minskat från 55 till 23 procent medan andelen uttag efter 65-årsdagen har ökat från 27 till 47 procent.

Diagram 2.4.4 – Uttag av ålderspension* för de anställda som haft delpension

* Anställningar med pensionsålder 65 år

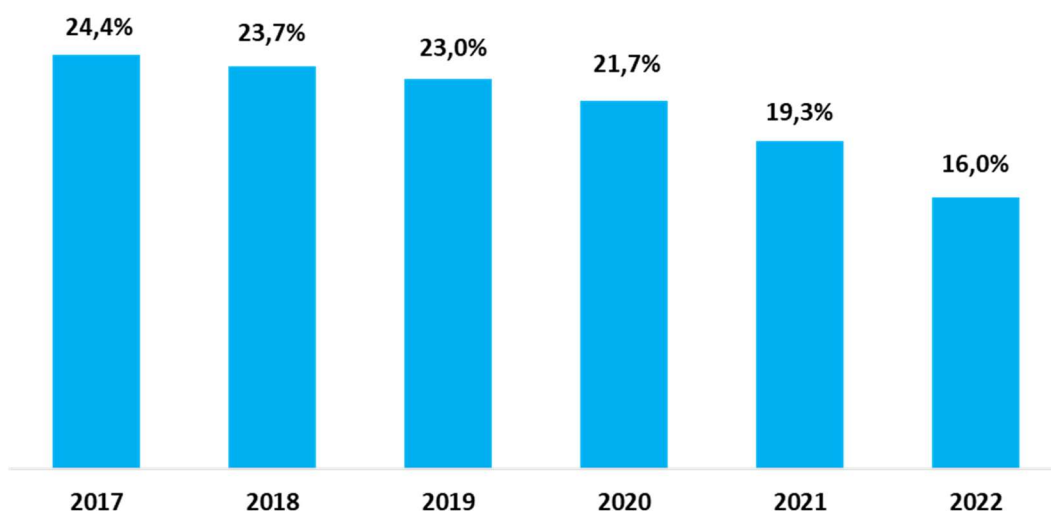
Under 2022 tog knappt 70 procent av de som haft delpension och 68 procent av de som inte haft delpension ut sin ålderspension från 65-årsdagen eller senare.

Det totala antalet uttag av ålderspension för anställda som haft delpension har halverats, från drygt 2 000 till knappt 1 100 under åren 2010 till 2022. Mellan 2021 och 2022 minskade andelen uttag före 65-årsdagen med 6 procentenheter och andelen uttag efter 65-årsdagen ökade med 9 procentenheter.

Andel beviljade delpensioner av antal anställda i åldern 61 till 64 år

I diagram 2.4.5 ingår anställda som har en beviljad delpension oavsett vilket år den beviljades. Exempelvis ingår i stapeln för 2022 delpensioner beviljade någon gång mellan 2018 och 2022. Antalet beviljade delpensioner har sedan relaterats till antal anställda inom statsförvaltningen i åldrarna 61 till 64 år.

Diagram 2.4.5 – Andel med beviljad delpension av antal anställda i åldrarna 61 till 64 år

Andelen beviljade delpensioner har minskat under alla år mellan 2017 till 2022. Under det senaste året, 2022, minskade andelen från drygt 19 procent till 16 procent. Förändringen beror på att totalt antal med beviljad delpension har minskat med 13 procent medan antalet anställda i åldersgruppen har ökat med 5 procent.

3. Medianålder vid pensionering

I korthet om medianålder vid pensionering

Med pensionering i detta avsnitt menas att den anställda har avgått från sin anställning antingen med ålderspension, sjukpension eller pensionsersättning. De allra flesta har avgått med ålderspension. Trots att det är betydligt färre som avgår med sjukpension och pensionsersättning så har den nedre kvartilåldern inte förändrats något nämnvärt mellan 2008 och 2022 medan den övre kvartilåldern har ökat med ett år och sex månader.

Nya pensionsavgångar

I det här avsnittet ingår ålderspension, pensionsersättning, särskild pensionsersättning och sjukpension med omfattning 100 procent. Dessa pensioner innebär att personen måste ha avslutat sin anställning före första utbetalningen av pensionen. Både sjukpension och pensionsersättning (inklusive särskild pensionsersättning) innebär att man slutar arbeta innan man fyller 65 år. Ålderspension kan däremot beviljas före, under eller efter man fyller 65 år. Sjukpension kan även beviljas med lägre omfattning än 100 procent men dessa ingår inte i det här avsnittet.

Kvinnor hade mellan åren 1998 och 2007 en högre medianålder än män vid avgång från anställningen med någon av dessa tre pensioner. Från 2008 och framåt har medianåldern däremot varit densamma, 65 år, för både män och kvinnor.

Tabell 3.1 – Medianålder för pensionsavgångar per kön och år

Män	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Ålderspension	65 år	65 år	65 år	65 år	65 år	65 år
Pensionsersättning	62 år 6 mån	61 år 6 mån	63 år	63 år 2 mån	62 år 3 mån	62 år 6 mån
Sjukpension	59 år 4 mån	59 år 6 mån	57 år 6 mån	56 år 9 mån	59 år 4 mån	58 år 1 mån
Totalt	65 år	65 år	65 år	65 år	65 år	65 år
Andel som avgått med ålderspension	98 %	99 %	99 %	99 %	99 %	99 %

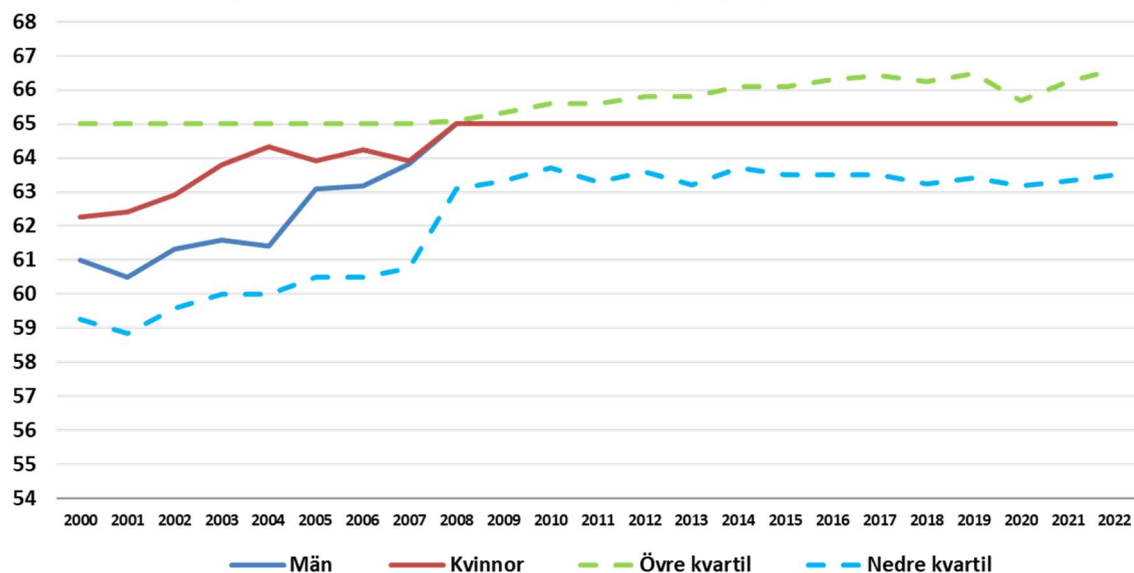
Kvinnor	2017	2018	2019	2020	2021	2021
Ålderspension	65 år	65 år	65 år	65 år	65 år	65 år
Pensionsersättning	62 år 6 mån	62 år 1 mån	62 år 3 mån	63 år 3 mån	63 år 1 mån	64 år 5 mån
Sjukpension	54 år 1 mån	58 år 10 mån	56 år 9 mån	56 år 3 mån	57 år 3 mån	56 år 3 mån
Totalt	65 år	65 år	65 år	65 år	65 år	65 år
Andel som avgått med ålderspension	97 %	98 %	98 %	98 %	98 %	98 %

Bland dessa pensionsavgångar har nästan alla avgått med ålderspension. Sedan 2018 är andelen 98 procent bland kvinnorna och 99 procent bland männen.

Diagram 3.1 visar medianåldern vid pensionering inom statsförvaltningen för åren 2000 till 2022. De streckade linjerna visar den nedre respektive övre kvartilen. Den nedre kvartilen består av de 25 procent som är yngre än de övriga 75 procenten vid pensioneringen och den övre kvartilen består av de 25 procent som är äldre än övriga 75 procenten.

När det gäller nedre kvartilen var 25 procent yngre än 63 år och 1 månad när de pensionerades år 2008 och år 2022 var 25 procent yngre än 63 år och 6 månader. Det innebär att 75 procent av de som pensionerades 2022 var äldre än 63 år och 6 månader. Den nedre kvartilen ökade rejält mellan 2007 och 2008, men därefter har den varit relativt stabil.

Diagram 3.1 – Medianålder för pensionsavgångar per kön och år

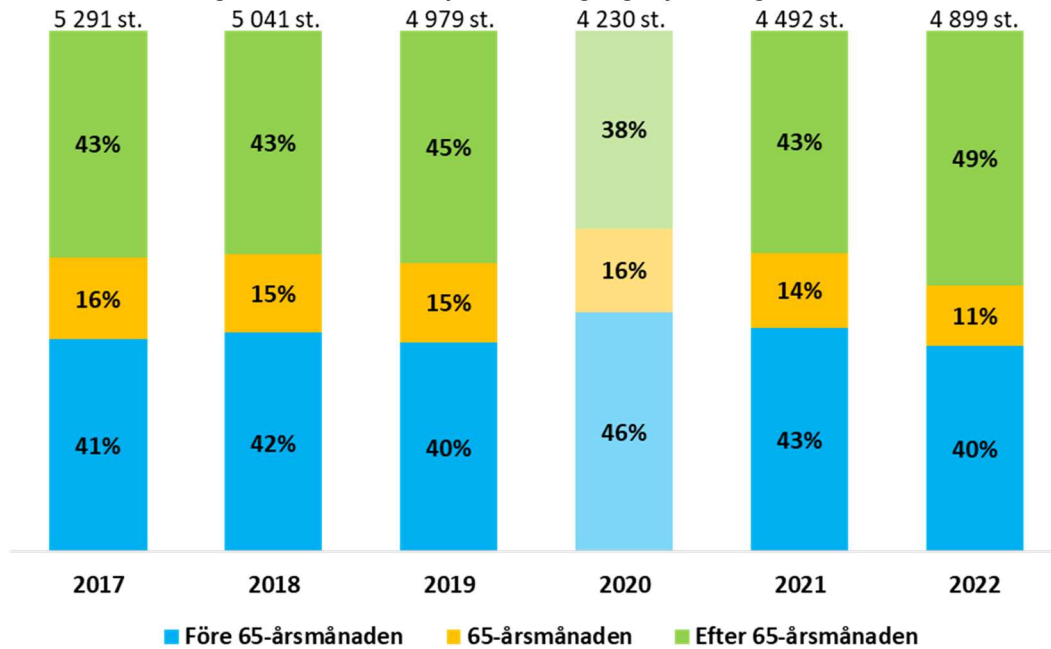

Sedan 2008 har medianåldern vid pensionering varit 65 år både för män och kvinnor. Hälften av de som avgick med sjukpension, pensionsersättning eller ålderspension har alltså varit yngre än 65 år och hälften har varit äldre än 65 år.

Det som medianåldern inte visar är att det är fler och fler som tar ut ålderspensionen efter 65 år. Detta kan illustreras med hjälp av den övre kvartilen. År 2008 var 25 procent äldre än 65 år och 1 månad medan år 2022 var 25 procent äldre än 66 år 7 månader när de pensionerades. Sedan 2020 har den övre kvartilåldern ökat med 11 månader vilket kan hänföras till höjningen av LAS-åldern från 67 till 68 år.

Det har varit en betydligt större förändring när det gäller övre kvartilåldern än nedre kvartilåldern mellan 2000 och 2022. Kvartilavståndet har sedan 2008 ökat från 24 månader till 37 månader 2021. Det innebär att spridningen av åldern för pensionering har höjts under perioden.

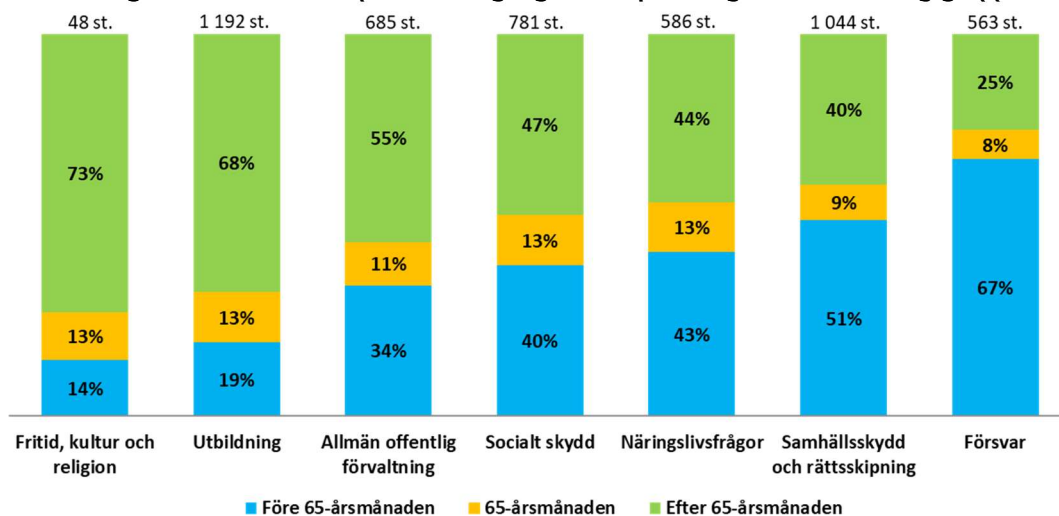
Diagram 3.2 – Andel av pensionsavgångar per uttagsålder och år

Andelen med nya uttag av sjukpension, pensionsersättning och ålderspension före, vid och efter 65-års månaden var på ungefär samma nivå mellan 2016 och 2019. Däremot minskade antalet från cirka 5 300 till knappt 5 000 och det fortsatte att minska även 2020 (till drygt 4 200). Därefter har antalet ökat till 4 900 under 2022. Jämfört med föregående år har andelen 2022 minskat för uttag före 65-års månaden till 40 procent och uttag vid 65-års månaden till 11 procent medan andelen uttag efter 65-års månaden har ökat till 49 procent.

Andelarna för pensionsavgångar skiljer sig åt mellan cofog-grupperna, se diagram 3.3. I de redovisade pensionsavgångarna ingår även de med lägre pensionsålder och utnyttjade öb-rätter. Det är framförallt två av cofog-grupperna som har en relativ hög andel av anställningar med lägre pensionsålder eller öb-rätt. I cofog-gruppen försvar var det drygt 54 procent av pensionsavgångarna som hade en lägre pensionsålder eller nyttjad öb-rätt och i cofog-gruppen socialt skydd var det knappt 19 procent av pensioneringarna. Bland uttagen i cofog-gruppen näringslivsfrågor var andelen knappt 11 procent och i resterande cofog-grupper var denna andel cirka 3 procent.

Diagram 3.3 – Andel av pensionsavgångar 2022 per uttagsålder och cofog-grupp

Om man exkluderar de två cofog-grupperna med störst andel uttag med lägre pensionsålder eller öb-rätt, försvar och socialt skydd, utmärker sig cofog-gruppen samhällsskydd och rättsskipning. Inom detta

verksamhetsområde avgick drygt hälften (51 procent) före 65-årsdagen. Även inom cofog-gruppen *näringslivsfrågor* var det en hög andel pensionsavgångar före 65-årsdagen (43 procent).

Totalt var det knappt 4 900 pensionsavgångar under 2022. Det var flest inom *utbildning* (1 192 personer) och lägst antal inom *fritid, kultur och religion* (48 personer). Dessa två cofog-grupper hade de absolut lägsta andelarna av pensionsavgångar före 65-årsdagen och högsta andelar av pensionsavgångar efter 65-årsdagen.

4. Nya ålderspensioner vid 67 år eller senare

I korthet om nya ålderspensioner vid 67 år eller äldre

Nästan var fjärde person som tagit ut sin ålderspension under de senaste sex åren har varit 67 år eller äldre. Av uttagen i denna ålder har det varit 56 procent män och 44 procent kvinnor. Kvinnorna har under åren 2017 till 2022 i genomsnitt haft drygt 3 100 kr mindre utbetalt per månad än vad männen haft.

Nya ålderspensioner vid 67 år eller äldre

Under perioden 1 september 2001 till 31 december 2019 hade en arbetstagare rätt enligt lagen om anställningsskydd (LAS) att stanna kvar i sin anställning till och med den månad då han eller hon fyllde 67 år. Från och med den 1 januari 2020 har en arbetstagare rätt enligt LAS att stanna kvar i sin anställning till och med den månad då han eller hon fyller 68 år. Genom ändringar i LAS kommer denna ålder att höjas ytterligare ett år, från 68 år till 69 år från och med 2023.

Under alla år har det varit fler män än kvinnor med uttag av ålderspension vid 67 år eller senare. I denna åldersgrupp minskade antalet uttag rejält både för män och kvinnor mellan 2019 och 2020. Året därefter ökade antalet uttag med 79 procent för männen och 61 procent för kvinnorna. Under perioden 2017 till 2022 var det 27 procent fler män än kvinnor som tog ut sin ålderspension vid denna ålder, se tabell 4.1.

Bland uttagen i denna ålder mellan 2017 och 2022 har kvinnorna i genomsnitt haft 54 procent lägre utbetald förmånsbestämd ålderspension men endast 18 procent lägre pensionsunderlag än männen. Detta beror på att det har varit fler män än kvinnor som haft ett pensionsunderlag över 7,5 inkomstbasbelopp. Den statliga tjänstepensionen kompenserar för intjänande över 7,5 inkomstbasbelopp eftersom allmän pension har ett tak vid denna gräns. Det innebär att den del av pensionsunderlaget som överstiger taket genererar en högre pension än den del som ligger under 7,5 inkomstbasbelopp. Om en stor del av pensionsunderlaget ligger över taket kan det ha stor effekt på pensionsbeloppet. Totalt har 42 procent av kvinnorna och 64 procent av männen haft ett pensionsunderlag över 7,5 inkomstbasbelopp.

Tabell 4.1 – Nya ålderspensioner vid 67 år eller senare per kön och år

År	Män	Kvinnor	Totalt	Avgångsålder, median	Andel av nya ålderspensioner*	Män, median	Kvinnor, median
2017	611	480	1 091	67-årsdagen	24,2 %	5 486 kr	2 715 kr
2018	537	446	983	67-årsdagen	23,3 %	6 027 kr	2 709 kr
2019	606	451	1 057	67-årsdagen	24,3 %	6 726 kr	2 674 kr
2020	284	240	524	67-årsdagen	14,8 %	5 932 kr	2 815 kr
2021	508	387	895	67 år 7 månader	23,3 %	5 837 kr	2 704 kr
2022	617	513	1 130	67 år 7 månader	26,0 %	5 356 kr	2 738 kr

* Anställningar med pensionsålder 65 år

Antalet uttag i åldern 67 år eller äldre halverades mellan 2019 och 2020. Detta berodde på att de som tidigare skulle ha avgått och tagit ut pensionen vid 67-årsgränsen stannade kvar i sin anställning. Åren därefter har

antalet uttag ökat till 1 130 vilket är det högsta antalet uttag hittills i denna ålder. Var fjärde person som tog ut ålderspensionen 2022 var fyllda 67 år eller äldre.

Vid en jämförelse av avgångsåldern bland de som tagit ut ålderspensionen i denna ålder höjdes denna relativt mycket mellan 2020 och 2021. Bland uttagen 2022 hade över hälften (63 procent) fyllt 68 år eller mer.

5. Framtida uttag av ålderspension

I korthet om framtida uttag av ålderspension

Nästan var fjärde anställd inom statsförvaltningen kommer att uppnå sin pensionsålder till och med år 2032. Den största andelen, som kommer att uppnå sin pensionsålder, finns inom verksamhetsområdet *utbildning*. Det är fler kvinnor än män som har rätt att gå före 65 år enligt övergångsbestämmelser och fler män än kvinnor som har anställning med lägre pensionsålder än 65 år.

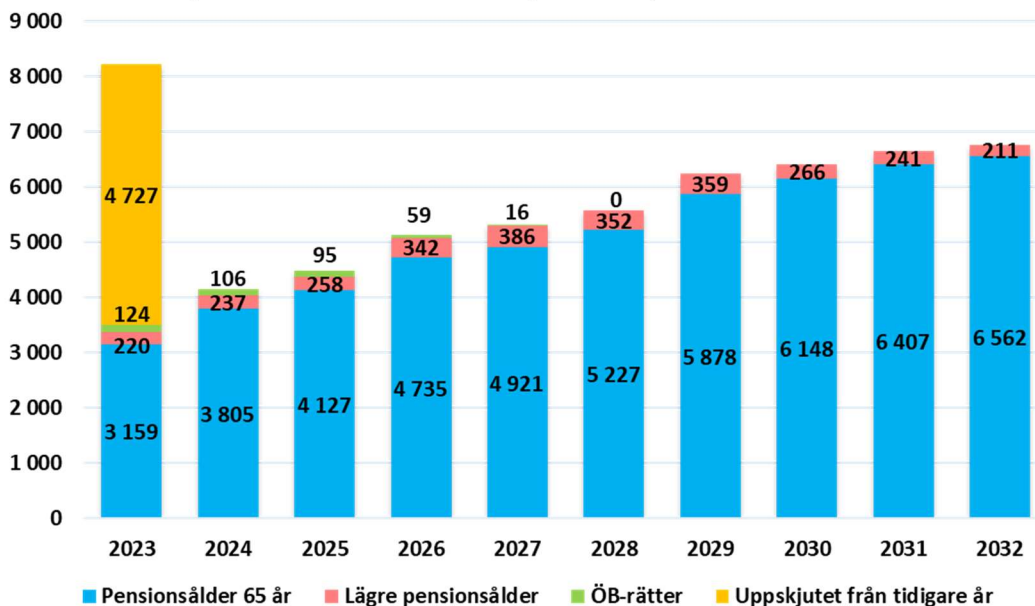
Framtida uttag av ålderspensioner

Underlaget för beräkningarna i det här avsnittet är baserat på de individer som var anställda inom statsförvaltningen den 31 december 2022. SPV har uppgifter om deras pensionsåldrar och om de eventuellt har rätt att gå i pension före 65 år enligt övergångsbestämmelser. De framtida pensionsavgångarna är beräknade under följande antaganden:

- Den anställda slutar arbeta vid ordinarie pensionsålder eller vid den tidigaste tidpunkt som är möjlig enligt övergångsbestämmelser (öb-rätt).
- Om arbetstagaren har dubbla anställningar med olika pensionsåldrar slutar han eller hon vid den tidigast möjliga tidpunkten.
- Om den anställda redan har uppnått pensionsåldern eller har rätt att gå i pension enligt övergångsbestämmelser och fortfarande är anställd antar vi att han eller hon går i pension under 2023.

Det var drygt 4 700 av de anställda inom statsförvaltningen som i slutet av 2022 hade uppnått sin pensionsålder eller hade rätt att avgå med ålderspension enligt övergångsbestämmelser och som fortfarande inte hade tagit ut sin ålderspension. Dessa illustreras med den gula stapeln i diagrammet.

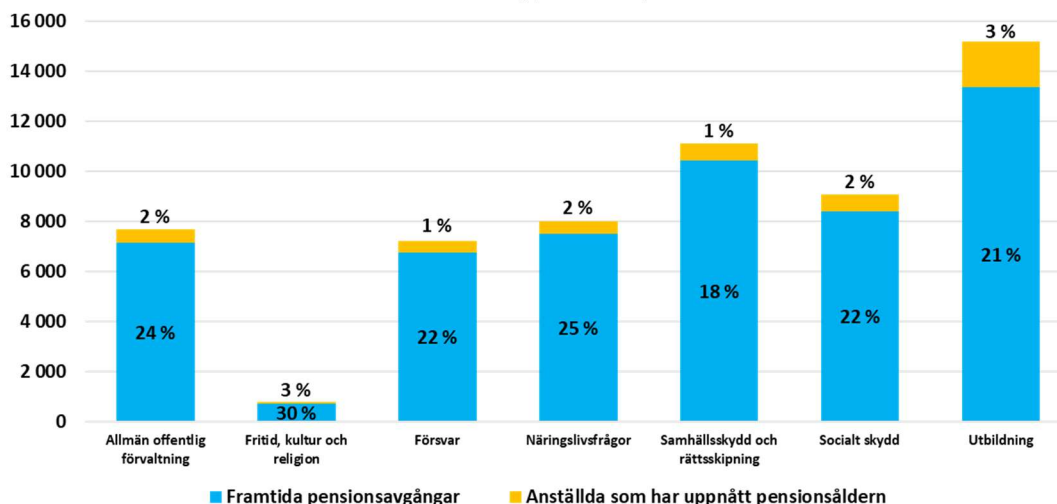
Diagram 5.1 – Antal framtida uttag av ålderspensioner 2023 till 2032

Under den kommande tioårsperioden är det knappt 59 000 anställda som uppnår sin pensionsålder inklusive de drygt 4 700 anställda som redan har uppnått sin pensionsålder före 2023. Bland de som inte uppnått sin pensionsålder ännu är det knappt 2 900 anställda som har en anställning med lägre pensionsålder (de röda staplarna), 400 anställda som har en anställning med rätt att gå före 65 år enligt övergångsbestämmelser (de gröna staplarna) och knappt 51 000 som har en anställning med pensionsålder 65 år (de blå staplarna).

Staplarna i diagram 5.2 visar antalet anställda per cofog-grupp som till och med 2032 uppnår sin pensionsålder eller öb-ålder. Inuti staplarna visas andelen framtida pensionsavgångar och andelen som redan har uppnått sin pensionsålder av totalt antal anställda i respektive cofog-grupp.

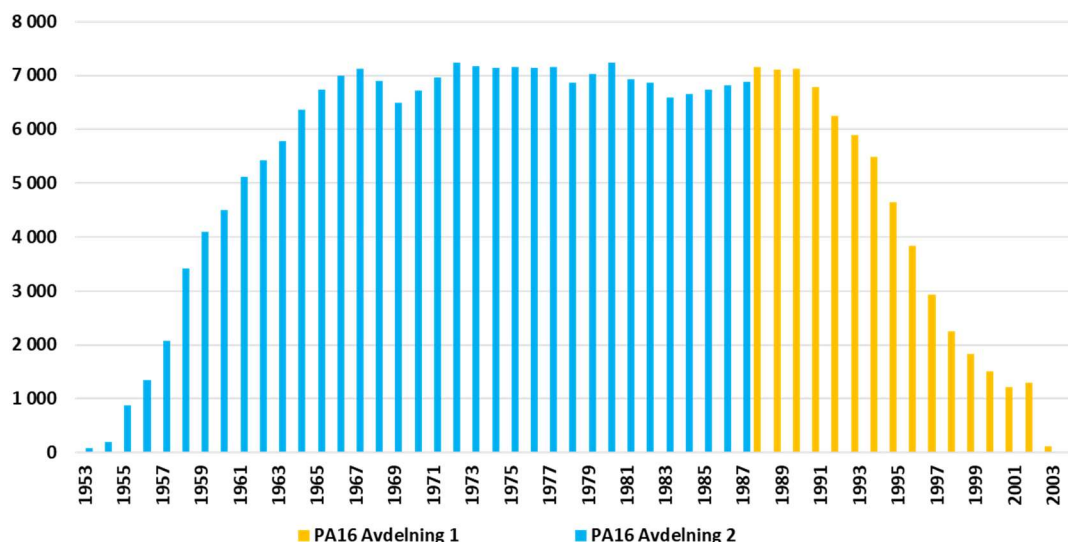
Diagram 5.2 – Anställda med framtida uttag av ålderspensionen 2023 till 2032 och anställda som redan har uppnått sin pensionsålder före 2023

I två av cofog-grupperna har tre procent uppnått sin pensionsålder och är ännu kvar i anställningen. För övriga cofog-grupper varierar andelen mellan en och två procent som redan uppnått pensionsåldern. Totalt är det 23 procent som kommer att uppnå sin pensionsålder under den kommande tioårsperioden. Bland de anställda som kommer att uppnå pensionsåldern inom denna tioårsperiod är det lägst andel inom *Samhällsskydd och rättsskipning* (cirka 17,6 procent) och högst andel inom *fritid, kultur och religion* (knappt 30 procent).

I diagram 5.3 visas antal anställda inom statsförvaltningen per födelseår med rätt till förmånsbestämd eller enbart premiebästa ålderspension. Dessa har en anställning med månadslön per 31 december 2022 och här ingår inte de som endast har en timanställning.

Diagram 5.3 – Antal anställda inom statsförvaltningen per 31 december 2022

Av de anställda med månadslön per 31 december 2022 var det knappt 199 000 anställda som tillhörde PA 16 Avd 2 och 66 000 anställda som tillhörde PA 16 Avd 1. De anställda som tillhör PA 16 Avd 1 är födda 1988 eller senare och har enbart premiebestämd ålderspension medan de anställda som tillhör PA 16 Avd 2 även omfattas av förmånsbestämd ålderspension. För de som är födda mellan 1973 och 1987 måste ha ett pensionsunderlag som överstiger 7,5 inkomstbasbelopp för att omfattas av förmånsbestämd ålderspension

6. Reflektioner

I korthet om reflektioner

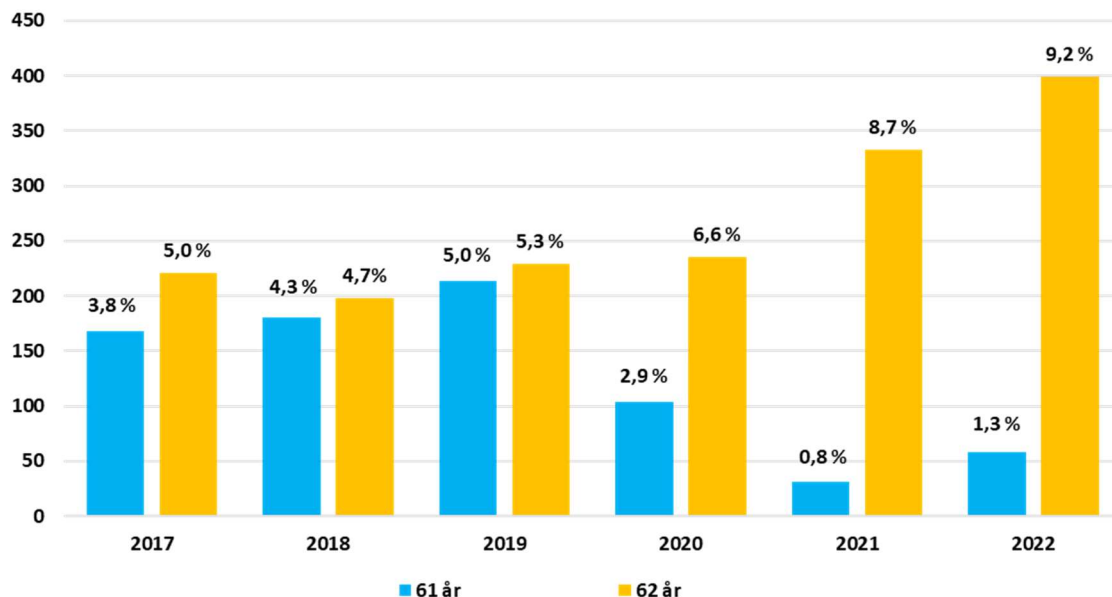
Trenden är att uttag av ålderspensionen vid 62 år och 68 år ökar för varje år. Det har aldrig tidigare varit fler uttag i dessa åldrar än vad det var 2022. De kvinnor och män som tog ut ålderspensionen vid 61 år har de högsta genomsnittliga pensionsunderlagen jämfört med övriga uttagsåldrar. Högst andel kvinnor finns bland uttag vid 61 år och högst andel män bland uttag vid 68 år.

När det gäller nya delpensioner är trenden att andelen män minskar och andelen kvinnor ökar över tid. Sedan 2006 har det varit fler kvinnor än män som beviljats delpension.

Första utbetalningen av ålderspension vid 61 och 62 år

Den 1 januari 2020 höjdes den lägsta åldern för att ta ut allmän pension från 61 år till 62 år. Detta verkar ha påverkat antalet uttag av den statliga tjänstepensionen. Antalet *uttag vid 61 år* har minskat mellan 2019 och 2021. Men mellan 2021 och 2022 ökade antalet med 87 procent (+27 stycken), se diagram 6.1.

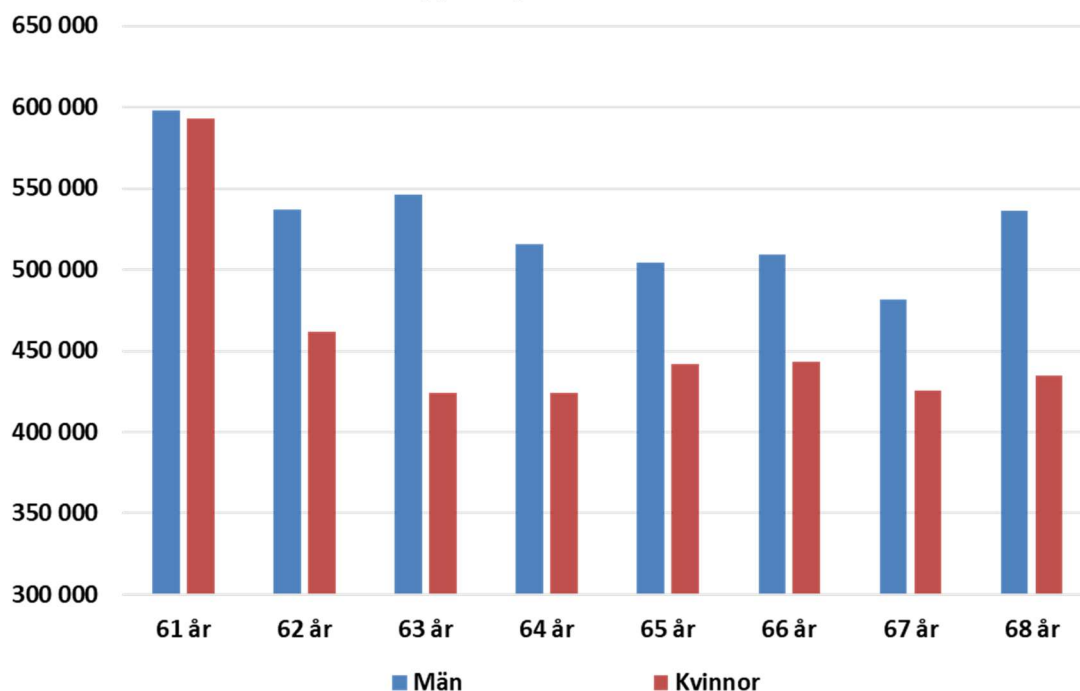
Diagram 6.1 – Antal och andel nya uttag av ålderspension vid 61 år och 62 år

Andelarna som är angivna ovanför staplarna representerar andelen uttag av totalt antal nya ålderspensioner under respektive år. Mellan 2015 och 2019 ökade denna andel för bägge åldrarna och då var det ungefär lika många som tog ut sin pension vid 61 år som vid 62 år. Därefter har det varit relativt få som tagit ut sin ålderspension vid 61 år även om antalet ökade något mellan 2021 och 2022. När det gäller *uttag vid 62 år* har andelarna fortsatt att öka efter 2019. Summan av antalet uttag vid 61 år och 62 år har ökat och under 2022 var det drygt 10 procent (457 stycken) som tog ut sin pension i dessa åldrar av totalt antal nya ålderspensioner. Summan av antal uttag vid 61 år och 62 år har aldrig tidigare varit så hög som 2022 jämfört med alla år innan 2022.

I diagram 6.2 visas medianen av pensionsunderlaget för nya ålderspensioner under 2022 uppdelat på uttagsålder för män och kvinnor.

Diagram 6.2 – Medianen av pensionsunderlaget för uttagna ålderspensioner 2022 uppdelat på kön och ålder

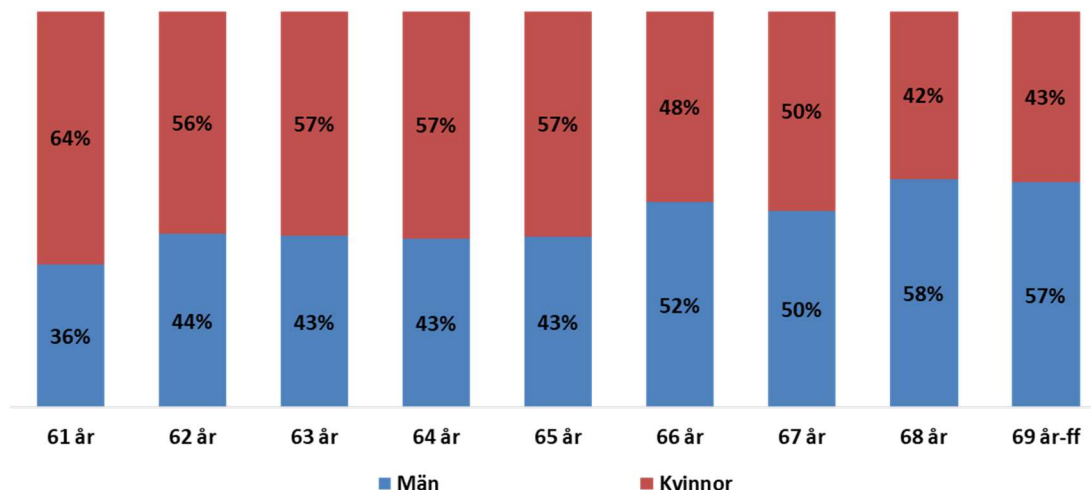

De män och kvinnor som tog ut ålderspensionen vid 61 år har haft ett relativt högt pensionsunderlag jämfört med övriga uttagsåldrar. Kvinnorna har ett lägre genomsnittligt pensionsunderlag än männen i alla uttagsåldrar förutom för de som tog ut sin pension vid 61 år. I denna ålder var det så gott som ingen skillnad i

genomsnittligt pensionsunderlag mellan män och kvinnor. Totalt för alla uttagsåldrar har kvinnornas genomsnittliga pensionsunderlag varit 15 procent lägre än jämfört med männens pensionsunderlag.

Kvinnorna har varit i majoritet när det gäller uttag i åldrarna 61 till 65 år och männen har varit i majoritet bland uttagen från 66 år eller senare. Undantaget är uttag vid 67 år då det var jämnt fördelat mellan män och kvinnor det vill säga 50 procent kvinnor och 50 procent män., se diagram 6.3.

Diagram 6.3 – Andel av uttagna ålderspensioner 2022 uppdelat på ålder och kön

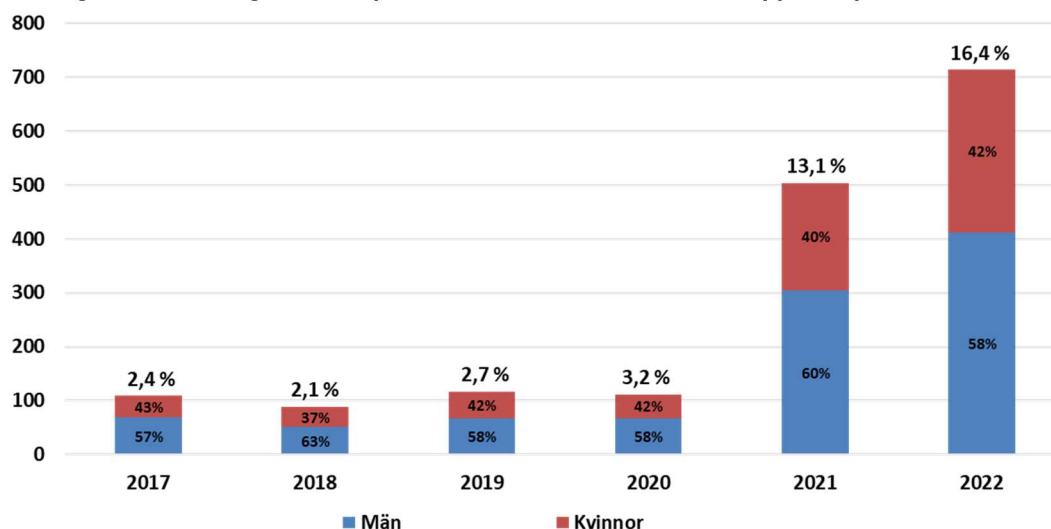

När det gäller uttag vid 61 år har de flesta (38 procent) varit anställda inom *samhällsskydd och rättsskipning* och av uttagen vid 68 år eller senare har hälften varit anställda inom *utbildning*. Andelen män var högst bland de som tog ut pension vid 68 år eller senare och andelen kvinnor var högst bland uttagen vid 61 år.

Första utbetalningen av ålderspension vid 68 år eller senare

Totalt antal uttag av ålderspensionen i åldern 68 år eller äldre har sexdubblats mellan 2020 och 2022. Antalet har ökat med 506 procent fler män och 516 procent fler kvinnor. Under 2022 var det drygt 700 nya ålderspensioner i denna ålder. Varje år har det varit en högre andel män än kvinnor med uttag i denna ålder. Andelen män och kvinnor har varit ganska stabil i denna åldersgrupp över alla år, cirka 40 procent kvinnor och 60 procent män, se diagram 6.4.

Diagram 6.4 – Uttag av ålderspension i åldern 68 år eller äldre uppdelat på män och kvinnor

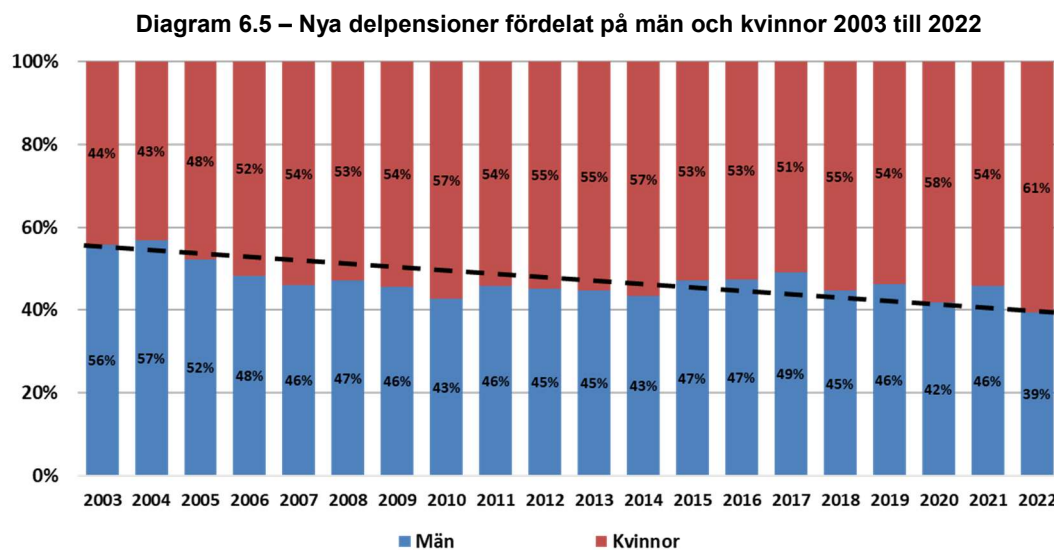
Ovanför varje stapel redovisas andelen uttag i åldern 68 år eller äldre av totalt antal nya ålderspensioner under respektive år. Denna andel ökade relativt mycket efter att LAS-åldern höjdes från 67 år till 68 år. Av de anställda som tog ut sin ålderspension under 2022 tog en av sex ut den vid 68 år eller därefter. Bland uttagen vid 68 år eller äldre var det 64 procent som även avslutade sin anställning i denna ålder medan 9 procent hade avgått före de fyllde 65 år och 27 procent hade avgått i åldern 65 till 67 år.

Sjukpensioner med ändrad upphörandeålder från 65 till 66 år

Från den 1 januari 2023 kommer de som har sjukersättning och fyller 65 år att få sin sjukpension utbetald till och med månaden innan då personen fyller 66 år. Under 2023 är det 75 personer som fyller 65 år under året och som har fått sin sjukpension ändrad till 66 år. Av dessa är det 33 procent män och 67 procent kvinnor. Dessa kommer att betraktas som att de har skjutit upp sitt uttag av ålderspensionen när de tar ut den efter fyllda 65 år.

Delpensioner

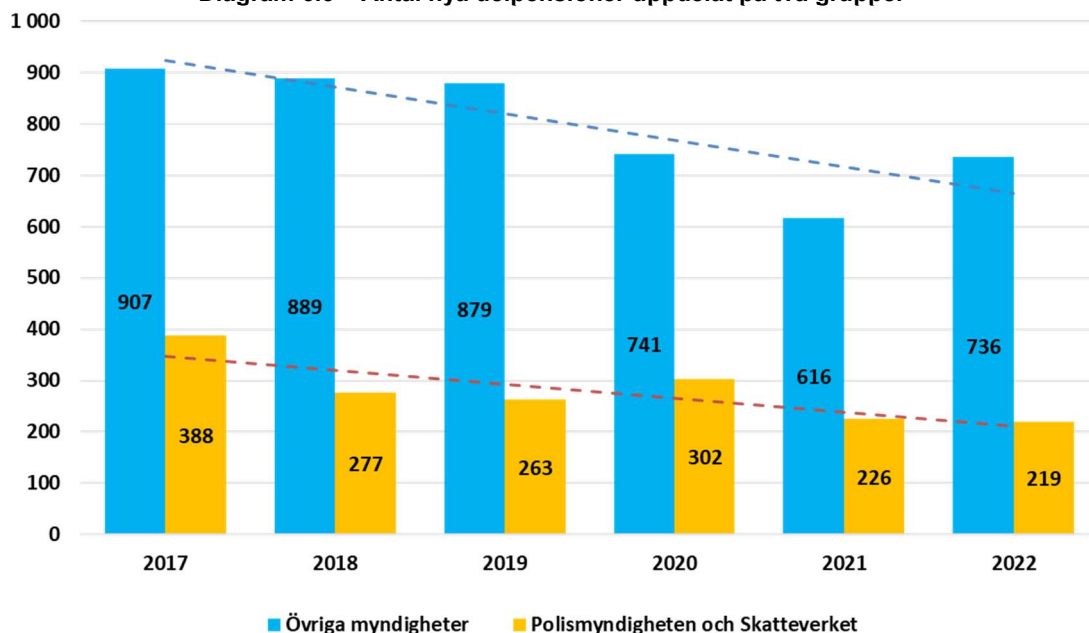
När det gäller nya delpensioner mellan 2003 och 2022 har fördelningen mellan antal män och kvinnor förändrats över tid. När delpensionsavtalet infördes 2003 var det fler män än kvinnor och sedan 2006 har det varit fler kvinnor än män. Diagram 6.5 visar andelen män och kvinnor bland nya delpensioner 2003 till 2022.

Under 2003 var det 56 procent män och 44 procent kvinnor som beviljades delpension och motsvarande uppgift för 2022 var 61 procent kvinnor och 39 procent män. Trenden är att andelen män minskar över tid och således ökar andelen kvinnor.

Antalet nya delpensioner ökade med 13 procent mellan 2021 och 2022. Polismyndigheten och Skatteverket har beviljat drygt 25 procent av alla nya delpensioner mellan 2017 och 2022. I diagram 6.6 har nya delpensioner fördelats på två grupper: en som visar totalt antal nya delpensioner hos Polismyndigheten och Skatteverket samt en som visar totalt antal nya delpensioner hos övriga myndigheter.

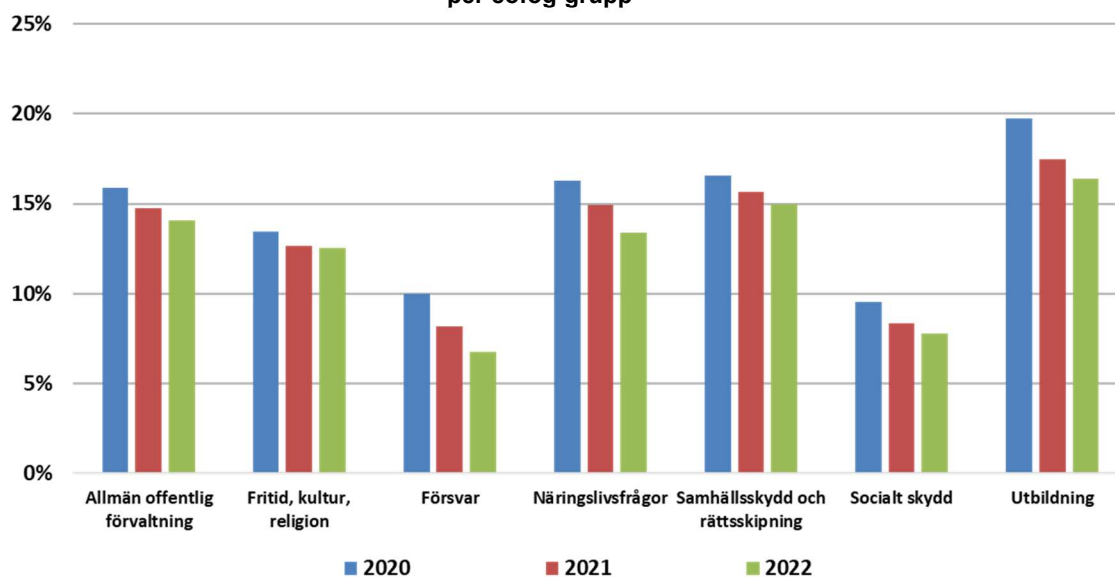
Diagram 6.6 – Antal nya delpensioner uppdelat på två grupper

Mellan 2021 och 2022 minskade antalet nya delpensioner något inom Polismyndigheten (-5 procent) och var i stort sett oförändrat inom Skatteverket (+1 procent). Däremot ökade totalt antal nya delpensioner bland övriga myndigheter med drygt 19 procent.

Andelen möjliga delpensionärer det vill säga antal anställda med delpension av totalt antal anställda i åldern 61 - 64 år har minskat inom alla cofog-grupper, se diagram 6.7.

Diagram 6.7 – Andel med beviljad delpension av antal anställda i åldrarna 61 till 64 år per cofog-grupp

Under åren 2020 till 2022 har andelen med beviljad delpension varit som högst inom *utbildning* och därefter *samhällsskydd och rättsskipning*. Andelen har varit som lägst inom *försvaret* och *socialt skydd*. Inom dessa två verksamhetsområden finns det anställda som har en anställning med lägre pensionsålder eller anställning med rätt att gå före 65 år och det kan vara en förklaring till varför andelen varit betydligt lägre här än inom övriga verksamhetsområden.

7. Uttag av förmånsbestämd ålderspension

I korthet om uttag av förmånsbestämd ålderspension

Det är fler kvinnor än män med *uttag före 65-års månaden* men någorlunda lika många kvinnor som män med *uttag efter 65-års månaden*. Däremot är det skillnad i uttagsålder mellan män och kvinnor. Framförallt tar män ut sin ålderspension något senare än kvinnor. Delpension och avsättning till Kåpan Extra påverkar när man tar ut sin ålderspension. Delpensionen höjer uttagsåldern vid *uttag före 65-års månaden* men sänker uttagsåldern för *uttag efter 65-års månaden* jämfört med de som inte haft delpension. Medan avsättning till Kåpan Extra sänker uttagsåldern oavsett när de gör sitt uttag jämfört med de som inte haft någon avsättning till Kåpan Extra.

Totalt har drygt 24 800 statligt anställda med pensionsålder 65 år tagit ut sin ålderspension under perioden 2017 till 2022. Av dessa har 32 procent valt att gå i pension *före 65-års månaden*, 17 procent *vid 65-års månaden* och 51 procent efter att de fyllt 65 år. Varje år har det varit fler kvinnor än män som valt ett *uttag före 65-års månaden*. Alla år förutom 2018 har det varit något fler män än kvinnor med *uttag efter 65-års månaden*.

Om hänsyn tas till pensionsunderlaget vid tidpunkten för pensionering har det varit en mindre skillnad mellan män och kvinnor när det gäller andel *uttag före, vid och efter 65-års månaden*. Framförallt bland anställda med pensionsunderlag som överstigit 7,5 inkomstbasbelopp. Bland dessa har det varit lika stor andel kvinnor som män med *uttag före* (29 procent), *vid* (13 procent) och *efter 65-års månaden* (58 procent), se tabell 7.1.

Tabell 7.1 – Uttag av förmånsbestämd ålderspension* 2017 - 2022

Uttag av ålderspension 2017 - 2022	Under 7,5 ibb		Över 7,5 ibb		Totalt antal
	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	
Uttag före 65-års månaden	32%	36%	29%	29%	32%
Uttag vid 65-års månaden	19%	21%	13%	13%	17%
Uttag efter 65-års månaden	49%	43%	58%	58%	51%
Totalt antal	22%	35%	26%	17%	100%

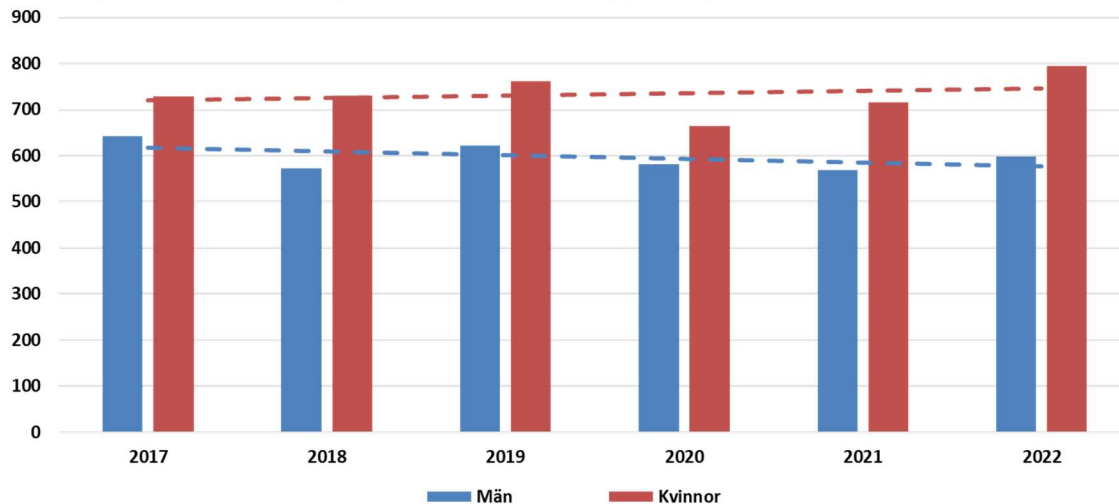
* Anställningar med pensionsålder 65 år

När det gäller uttag för de med pensionsunderlag under 7,5 inkomstbasbelopp har det varit en högre andel kvinnor än män med *uttag före 65-års månaden* och en högre andel män än kvinnor med *uttag efter 65-års månaden*.

Uttag av ålderspensionen före 65-års månaden

Under perioden 2017 till 2022 har cirka 4 400 kvinnor och 3 600 män tagit ut sin ålderspension *före 65-års månaden*. Trenden är att skillnaden i antal uttag mellan män och kvinnor ökar för varje år. Under 2022 var denna skillnad som störst då det var nästan 200 fler uttag bland kvinnorna än bland männen, se diagram 7.1. De streckade linjerna i diagrammet visar trenden för antal uttag för männen respektive kvinnorna.

Diagram 7.1 – Antal uttag före 65-årsdagen* uppdelat på män och kvinnor 2017 - 2022

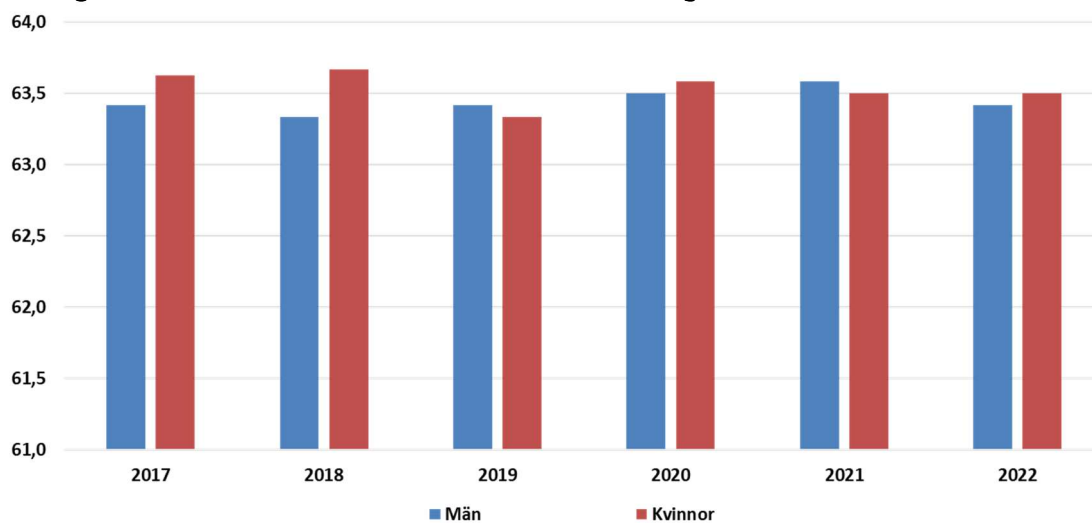

* Anställningar med pensionsålder 65 år

Antalet uttag före 65-årsdagen ökar något för kvinnorna för varje år. Det har aldrig varit så många kvinnor med uttag före 65-årsdagen som under 2022 jämfört med alla år under perioden 2003 - 2022. När det gäller männen så minskar däremot deras antal uttag över tid. Mellan 2021 och 2022 ökade däremot antalet uttag både för män och kvinnor. Antalet män ökade då med drygt 5 procent och antalet kvinnor med 11 procent.

Den genomsnittliga åldern vid första utbetalningen för de som valt uttag före 65-årsdagen har varit ganska stabil över åren. I genomsnitt har både män och kvinnor varit drygt 63 år vid första utbetalningen, se diagram 7.2.

Diagram 7.2 – Medianåldern för män och kvinnor vid uttag före 65-årsdagen* 2017 – 2022

* Anställningar med pensionsålder 65 år

Genomsnittsåldern vid första utbetalningen av ålderspensionen var högre för kvinnorna både 2017 och 2018. Därefter har det inte varit så stor skillnad i uttagsålder mellan män och kvinnor.

Med hjälp av regressionsanalys kan man undersöka om det finns något samband mellan uttagsålder och kön samtidigt som man tar hänsyn till om de anställda haft *delpension*, om de valt ett *temporärt uttag*, om *pensionsunderlaget överstiger 7,5 inkomstbasbelopp* och om arbetsgivaren har betalat in premie till *Kåpan Extra*. Kåpan Extra är en försäkring som finns hos Kåpan Tjänstepension. Genom lokala kollektivavtal kan arbetsgivare och fackförbund göra extra avsättningar till tjänstepensionen². Till exempel gör två av våra stora myndigheter, Polismyndigheten och Skatteverket, extra avsättningar för sina anställda. En kort beskrivning av hur regressionsanalys används i denna rapport finns i bilaga 1.

² Kåpan Tjänstepension (www.kapan.se/vara-forsakringar/kapan-extra), Kåpan Extra. 2023-04-18

Tre modeller har tagits fram med beroende variabel 'uttagsålder'. Denna uttagsålder har räknats om till ålder i månader vid första utbetalningstillfället. Den första modellen, modell 1, är vår basmodell. Modell 2 och 3 kompletteras sedan stegvis med en eller flera förklaringsvariabler. Resultatet för varje modell presenteras under tabell 7.2.

Alla förklaringsvariabler i dessa tre modeller är signifikanta på 0,1- eller 1-procentnivån förutom *kön (kvinna)* i modell 3 som inte är signifikant. Att den variabeln inte är signifikant tolkas som att det sannolikt inte finns någon skillnad i uttagsålder mellan män och kvinnor under kontroll av övriga förklaringsvariabler. Signifikans visar på att det sannolikt finns ett samband mellan uttagsålder och den förklarande variabeln under kontroll av övriga variabler. Detta samband kan vara positivt eller negativt. Ett positivt samband höjer uttagsåldern och ett negativt samband sänker uttagsåldern.

Tabell 7.2 – Regressionsanalys med beroende variabel 'Uttagsålder' för uttag före 65-årsmånaden 2017 – 2022

b-koefficienter, standardfel inom parentes	Modell 1	Modell 2	Modell 3
<i>Kön (kvinna)</i>	0,89** (0,283)	0,74** (0,268)	0,32 (ej sign) (0,278)
<i>Delpension (antal år)</i>		4,42*** (0,147)	4,42*** (0,147)
<i>Temporärt uttag (Ja)</i>			-1,81*** (0,2871)
<i>Pensionsunderlag över 7,5 inkomstbasbelopp (Ja)</i>			-1,29*** (0,282)
<i>Kåpan Extra (Ja)</i>			-1,01*** (0,285)
Intercept (om alla förklaringsvariabler är = 0)	759,9*** (0,210)	757,9*** (0,210)	760,0*** (0,327)
N (antal uttag som ingår i varje modell)	7 927	7 927	7 927
R ² (justerat) s.k. förklaringsgrad	0,001	0,103	0,111

Signifikansnivåer: *** = p < 0,001 ** = p < 0,01 * = p < 0,05 . = p < 0,1

Modell 1 är basmodellen där *kön* är den enda förklarande variabeln. Enligt denna basmodell tar kvinnorna ut sin ålderspension knappt en månad senare än männen bland de som tar ut sin pension före 65-årsmånaden (0,89 månader). Denna skattning motsvarar skillnaden i medelvärdet för uttagsåldern mellan kvinnor och män vilket är 0,9 månader. När ytterligare faktorer, som kan påverka skillnaden i uttagsålder, inkluderas kan resultatet jämföras med detta värde i basmodellen.

Modell 2 kontrollerar för *antal år med delpension*. Med hänsyn taget till antal år de anställda haft delpension så tar kvinnorna ut sin pension knappt en månad senare än männen (0,74 månader).

Modell 3 redovisar skillnaden i uttagsålder mellan kvinnor och män efter att basmodellen kompletterats med *antal år med delpension, om pensionsunderlaget överstiger 7,5 inkomstbasbelopp, om den anställda har haft premieinbetalningar till Kåpan Extra och om den anställda valt ett temporärt uttag*. I denna modell har könseffekten mer än halverats jämfört med både basmodellen och modell 2. Den är heller inte signifikant längre det vill säga att det sannolikt inte finns någon skillnad i uttagsålder mellan kvinnor och män bland *uttag före 65-årsmånaden* när man kontrollerar för ovanstående faktorer. Det är alltså andra faktorer än *kön* som påverkar när man tar ut sin ålderspension om man väljer ett *uttag före 65-årsmånaden*.

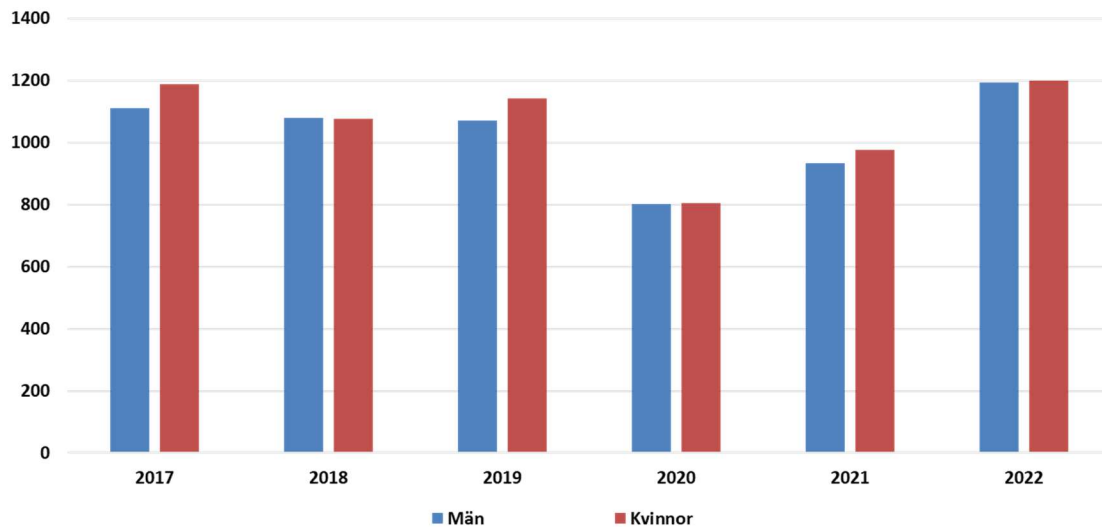
Kontrollvariabeln, *antal år med delpension*, höjer förklaringsgraden (R² justerat) med tio procentenheter. I vår analys är det ingen annan enskild faktor som förklarar sådan stor del av variationen i uttagsåldern. Även om det är fler kvinnor med *uttag före 65-årsmånaden* så verkar det alltså inte vara någon skillnad i uttagsålder mellan kvinnor och män under kontroll av ovanstående förklaringsvariabler. De övriga förklaringsvariablerna påverkar uttagsåldern negativt bland de som har valt ett *uttag före 65-årsmånaden*. Det vill säga att anställda med pensionsunderlag över 7,5 inkomstbasbelopp tar ut sin pension tidigare (-1,29 månader) än jämfört med anställda där pensionsunderlaget understiger 7,5 inkomstbasbelopp. Även skattningarna för de anställda som haft avsättning till Kåpan Extra (-1,01 månader) och de som valt temporärt uttag (-1,81 månader) tolkas på samma sätt.

Anställda med *uttag efter 65-årsmånaden*

Mellan 2017 och 2022 har nästan 6 200 kvinnor och 6 400 män tagit ut sin ålderspension *efter 65-årsmånaden*. Antalet uttag i denna ålder har ökat över tid men framförallt vid en jämförelse med 2020. Den 1 januari 2020 höjdes LAS-åldern från 67 år till 68 år. Under det året valde de flesta av de som fyllde 67 år att

vara kvar till 68 år och det är en av förklaringarna till ökningen mellan 2020 och 2021. Under 2023 höjs denna åldersgräns ytterligare ett år det vill säga från 68 år till 69 år.

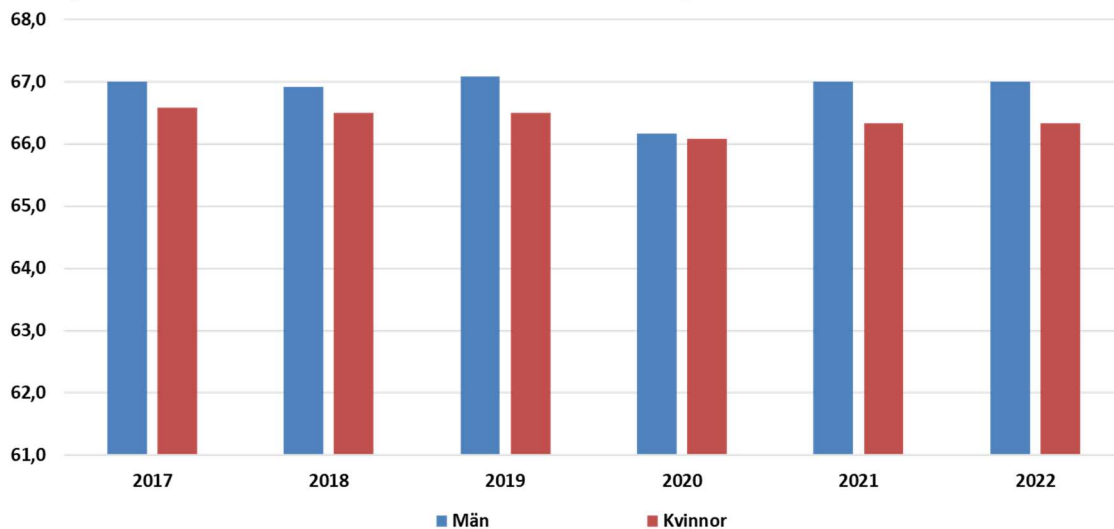
Diagram 7.3 – Antal uttag efter 65-års månaden* uppdelat på män och kvinnor 2017 - 2022

*Anställningar med pensionsålder 65 år

Även om det inte skiljer sig så mycket mellan antal män och kvinnor när det gäller uttag efter 65-års månaden så är det skillnad i genomsnittlig uttagsålder. Totalt för perioden 2017 till 2022 är medianåldern för kvinnornas uttag av ålderspensionen sex månader lägre än männens medianålder, se diagram 7.4.

Diagram 7.4 – Medianåldern för män och kvinnor vid uttag efter 65-års månaden* 2017 – 2022

*Anställningar med pensionsålder 65 år

Medianåldern var som lägst 2020 då den var drygt 66 år både för män och kvinnor. Därefter har den höjts med 10 månader för männen (till 67-års månaden) och med tre månader för kvinnorna (till 66 år 4 månader).

Regressionsanalys används för att undersöka om det finns något samband mellan uttagsålder och kön även för de med uttag efter 65-års månaden. Stegvis kompletteras modellen med kontrollvariablerna: antal år med delpension, om pensionsunderlaget överstiger 7,5 inkomstbasbelopp och om arbetsgivaren har betalat in premie till Kåpan Extra.

Tre modeller har även här tagits fram med beroende variabel 'uttagsålder'. Den första modellen är vår basmodell. Modell 2 och 3 kompletteras sedan med en eller fler kontrollvariabler. Det är i stort sett samma kontrollvariabler som används i regressionsanalysen i stycket om uttag före 65-års månaden. När det gäller uttag efter 65-års månaden är det inte möjligt att välja ett temporärt uttag och därför ingår inte den faktorn i analysen för dessa uttag. Resultatet för varje modell presenteras under tabell 7.3.

Tabell 7.3 – Regressionsanalys med beroende variabel 'Uttagsålder' för uttag efter 65-års månaden 2017 – 2022

b-koefficienter, standardfel inom parentes	Modell 1	Modell 2	Modell 3
<i>Kön (Kvinna)</i>	-2,77*** (0,297)	-2,66*** (0,293)	-2,56*** (0,297)
<i>Delpension (antal år)</i>		-2,48*** (0,150)	-2,35*** (0,149)
<i>Pensionsunderlag över 7,5 inkomstbasbelopp (Ja)</i>			1,45*** (0,294)
<i>Kåpan Extra (Ja)</i>			-6,22*** (0,298)
Intercept (om alla förklaringsvariabler är = 0)	801,0*** (0,208)	802,0*** (0,214)	802,1*** (0,282)
N (antal uttag som ingår i varje modell)	12 482	12 482	12 482
R ² (justerat) s.k. förklaringsgrad	0,007	0,028	0,049

*** = p < 0,001 ** = p < 0,01 * = p < 0,05 . = p < 0,1

Alla kontrollvariabler är signifikanta på 0,1-procentsnivån. Signifikans visar på att det sannolikt finns ett samband mellan uttagsålder och den förklarande variabeln under kontroll av övriga variabler. Detta samband kan vara positivt eller negativt. Ett positivt samband höjer uttagsåldern och ett negativt samband sänker uttagsåldern.

Modell 1 är basmodellen med *kön* som enda förklarande variabel. Enligt denna basmodell tar kvinnorna ut sin ålderspension knappt tre månader tidigare än vad männen gör (-2,77 månader). När ytterligare faktorer, som kan påverka skillnaden i uttagsålder, inkluderas kan resultatet jämföras med detta värde i basmodellen.

Modell 2 kontrollerar för *antal år med delpension*. Med hänsyn tagen till delpension tar kvinnorna ut sin pension tidigare än männen (-2,66 månader d.v.s. knappt tre månader).

Modell 3 redovisar skillnaden i uttagsålder mellan kvinnor och män efter att modellen ytterligare kompletterats med *om pensionsunderlaget överstiger 7,5 inkomstbasbelopp* och *om den anställda har haft premieinbetalningar till Kåpan Extra*. När det gäller *uttag efter 65-års månaden* är det en skillnad mellan kvinnor och män när de väljer att ta ut pensionen. Kvinnorna tar ut sin ålderspension drygt två månader tidigare (-2,56 månader) än männen även vid hänsyn tagen till *antal år med delpension*, *pensionsunderlag över 7,5 inkomstbasbelopp* och inbetald premie till *Kåpan Extra*.

Bland de som valt *uttag efter 65-års månaden* finns det sannolikt en skillnad i uttagsålder mellan kvinnor och män. Skattning för den förklarande variabeln *kön (kvinna)* minskar något för varje modell men sk Detta samband är negativt vilket innebär att kvinnorna tar ut sin ålderspension något tidigare än männen även under kontroll av *antal år med delpension*, *om pensionsunderlaget överstiger 7,5 inkomstbasbelopp* och om arbetsgivaren betalat in premie till *Kåpan Extra*. När det gäller *uttag efter 65-års månaden* så påverkar *antal år med delpension* och *Kåpan Extra* negativt på uttagsåldern medan *pensionsunderlag över 7,5 inkomstbasbelopp* påverkar uttagsåldern positivt.

Bilaga 1 En kort förklaring av regressionsanalys

Regressionsanalys kan användas för att undersöka skillnader i utfall mellan individer eller grupper. Med hjälp av regressionsanalys kan man undersöka samband mellan en faktor (till exempel kön) och en utfallsvariabel (till exempel uttagsålder) och samtidigt ta hänsyn till andra faktorer som kan påverka när man tar ut sin ålderspension (till exempel pensionsunderlag, delpension, avsättning till Kåpan Extra). När uttagsåldern analyseras med regressionsanalys fastställs en modell som innehåller dessa faktorer. Sedan beräknas så kallade koefficienter som visar hur stor påverkan de olika faktorerna har på uttagsåldern. Dessa faktorer kan påverka uttagsåldern positivt eller negativt vilket visas genom koefficienterna. Positiv påverkan höjer uttagsåldern och negativ påverkan sänker uttagsåldern.

Genom att inkludera fler förklaringsvariabler, än kön, som troligen påverkar när man tar ut sin ålderspension kan man beräkna skillnaden i uttagsålder mellan män och kvinnor, givet nivån på de andra variablerna.

De förklarande variablerna som ingår i våra modeller är de som vi har tillgång till i våra databaser. Givetvis finns det en mängd andra variabler som påverkar när man väljer att gå i pension men vi har valt ett antal av de variabler som vi har tillgång till i våra databaser.